БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 122 (1126)
20 ИЮНЬ ЖУМА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ишонч билдириб айтадики, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш нархлари ва шартлари тартибини ўзгартириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларни бутун совет халқи маъқуллаб кутиб олади ва бу тадбирлар мамлакатнинг экономикасини тез ўстиришга ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтиришга, мамлакатимизда коммунистик жамиятни муваффақиятли суратда қуришнинг мустаҳкам негизи бўлган ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1958 йил 17—18 июнда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВнинг мажбурий тартибда маҳсулот етказиб беришни ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашни бекор қилиш тўғрисидаги, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисидаги докладини эшитди ҳамда муҳокама қилди ва доклад юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Бу қарор бугун эълон қилинади.

Марказий Комитетнинг Пленуми Н. В. Подгорний ва Д. С. Полянский ўртоқларни КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидатлар қилиб сайлади.

Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб беришни ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашни бекор қилиш тўғрисида, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ доклади юзасидан 1958 йил 18 июнда қабул қилган қарори

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми мамнуният билан қайд қиладики, партиянинг саноат ва қурилишни бошқаришни қайта қуриш, колхоз тузумини янада ривожлантириш ва МТСларни қайта ташкил қилиш юзасидан КПСС XX съезди қарорлари асосида ишлаб чиққан ва бутун халқ томонидан қизғин маъқулланган тадбирлари муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда ва ажойиб натижалар бермоқда. Социалистик саноат ва аввало, оғир индустрия давлат планларини тўла ва ошириб бажариб, тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу эса, партиянинг мамлакат иқтисодий қудратини бутун чоралар билан мустаҳкамлашга, халқ хўжалигининг барча тармоқларида техникани тараққий эттиришга ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини тўхтовсиз юксалтиришга қаратилган ленинча сиёсатининг тантана қилганлигини ифода этади. Социалистик индустрия халқ хўжалигида етакчи куч бўлиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини техника билан қайта қуроллантириш ва жадал ўстиришни таъминлади. Бизнинг совет деҳқонларимиз колхозларга бирлашиб ва йирик коллектив социалистик хўжаликнинг афзалликларидан фойдаланиб, жамоат ишлаб чиқаришини ривожлантиришда жуда катта муваффақиятларга эришдилар. Эндиликда колхозлар совхозлар билан биргаликда давлатга озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хомашёсини етказиб берувчи асосий хўжаликлардир. Колхозларнинг жамоат хўжалиги колхозчилар бутун ҳаётининг, уларнинг моддий фаровонлигини оширишнинг мустаҳкам негизи бўлиб қолди.

Йирик социалистик қишлоқ хўжалигидаги жуда катта имкониятлар кейинги йилларда, Марказий Комитетнинг сентябрь (1953 йил) Пленумида ва шундан кейинги пленумларида, КПСС XX съездининг қарорларида партия қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига раҳбарликни яхшилаш, колхоз ва совхозларни тажрибали раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини кучайтириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда колхозчиларнинг ва совхоз ходимларининг моддий манфаатдорлигини ошириш, колхоз ва совхозларда планлаштиришдаги янги тартибни жорий қилиш ҳамда жамоат хўжалигини ташкил этишда колхозчиларнинг ташаббусини янада ривожлантириш соҳасида катта тадбирлар ишлаб чиққан ва бу тадбирлар муваффақиятли суратда амалга оширилаётган даврда, айниқса яққол рўёбга чиқди.

Қуйидаги маълумотлар давлатнинг қишлоқ хўжалигига қандай катта ёрдам бераётганлигини исбот этади. Колхозларда мутахассислар сони бир неча баравар кўпайди. 1953 йилнинг 1 июлигача колхоз ва МТСларда махсус олий ва ўрта маълумотли 83 минг мутахассис ишлаган бўлса, 1957 йилнинг охирига келганда ана шундай мутахассислар сони 278 минг кишига етди. 1954-1957 йиллар даврида қишлоқ хўжалигига неча юз минглаб тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари юборилди. Кейинги тўрт йил ичида ишлаб чиқариш бинолари, иншоотлар қуриш, тракторлар, машина ва ускуналар ҳақини тўлаш учун Совет давлати томонидан қишлоқ хўжалигига 75 миллиард 400 миллион сўм капитал маблағ сарфланди ёки иккинчи, учинчи, тўртинчи беш йилликни ва бешинчи беш йилликнинг уч йилини бирга қўшиб ҳисоблаганда ана шу давр ичида шу мақсад учун ажратилган капитал маблағларга нисбатан (таққослаб олинган нархларда) 10 миллиард сўм кўпроқ пул сарфланди.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларига мувофиқ, қишлоқ хўжалик ходимларининг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида барча асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва харид қилиш нархлари анча оширилди, колхозчилардан олинадиган қишлоқ хўжалик солиғининг миқдори камайтирилди. 1958 йил 1 январдан бошлаб колхозчилар, ишчилар ва хизматчиларнинг хўжаликлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мажбурий тартибда етказиб беришдан тамомила халос қилиндилар.

Партия томонидан кўрилган тадбирлар натижасида мамлакатдаги колхоз ва совхозлар янги, янада юксак даражага кўтарилди. Колхоз ва совхозларнинг кўпчилиги эндиликда ҳар томонлама юксалган хўжаликларга айланди, улар иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда бу маҳсулотларни давлатга топширишни анча кўпайтирди. Кейинги тўрт йил ичида асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг ўртача йиллик миқдори аввалги тўрт йилдагига нисбатан қуйидаги миқдорларда: дон 22 процент, буғдой эса 44 процент, мойли экинлар уруғи 34 процент, картошка 28 процент, пахта 12 процент, қанд лавлаги 36 процент, зиғир толаси қарийб икки баравар, гўшт 51 процент, сут 62 процент, тухум 42 процент, жун 41 процент кўпайди.

Совет Иттифоқи бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш соҳасида Америка Қўшма Штатларидаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ҳажмига яқинлашиб қолди, баъзи маҳсулотлар бўйича эса, АҚШдаги ана шу маҳсулотларни етиштиришнинг ҳозирги даражасига етиб олди ва ҳатто ўзиб ҳам кетди. Масалан, 1957 йилда етиштирилган сут АҚШда етиштирилган сутнинг қарийб 95 процентини ташкил этди, мол ёғи етиштириш АҚШдагига нисбатан бирмунча ортди. Эндиликда Совет Иттифоқи Америка Қўшма Штатларига нисбатан буғдой етиштириш миқдори жиҳатидан икки баравардан зиёд, қанд лавлаги етиштириш жиҳатидан тахминан уч баравар, жун етиштириш жиҳатидан икки ярим баравар ўзиб кетди. Аҳоли жон бошига гўшт, сут ва ёғ етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида Америка Қўшма Штатларига етиб олиш учун илғор колхоз ва совхозларнинг ташаббуси билан кенг ривожланиб кетган ҳаракат ҳозирданоқ катта натижалар берди ва бу вазифанинг муваффақиятли суратда ҳал этилишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қайд қиладики, бизнинг қишлоқ хўжалигимиз қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йил сайин янада кўпроқ етиштириш ва бу маҳсулотларни давлатга кўпроқ топшириш учун барча имкониятларга эгадир.

Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш тўғрисида КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг чиқарган қарорини ва СССР Олий Советининг Қонунини муваффақиятли суратда амалга ошириш мамлакатда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада кескин юксалтириш ишида айниқса муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш соҳасида Партия ва Ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган тадбирлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида мавжуд бўлган резервлардан фойдаланиш учун янада катта имкониятлар очиб беради. Эндиликда колхозларда ер ва техникадан яхшироқ фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштириш учун меҳнатни камроқ сарф қилиш йўлида янада қулай шарт-шароит вужудга келтирилди, деҳқончилик ва чорвачиликнинг ялпи ҳамда товар маҳсулотларини етиштиришни тағин ҳам тез ўстириш учун зарур бўлган барча шарт-шароит мавжуддир.

Колхоз тузумини янада ривожлантириш ва машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш соҳасида партиямиз томонидан кўрилган тадбирларнинг тўғрилигини шу нарса яққол ифода этадики, бу йил кўклам дала ишларига киришиш олдидан мамлакатдаги колхозларнинг кўпи техника сотиб олди. Кўклам экиш ишларининг бориши колхозларда тракторлардан ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналаридан илгари МТСларда фойдаланилганидан яхшироқ фойдаланилаётганлигини кўрсатди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашни тўғри ташкил этиш ва ана шу маҳсулотларга иқтисодий жиҳатдан асосланган нархлар белгилаш — колхоз тузумини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини анча ўстириш, мамлакатимиз аҳолисини зарур озиқ-овқат маҳсулотларининг ҳаммаси билан ва саноатни хомашё билан мўл-кўл қилиб таъминлаш учун муҳим аҳамиятга эгадир, деб ҳисоблайди.

Коммунистик партия социалистик давлат тараққиётининг ҳамма босқичларида совет социалистик тузумининг ўзгармас негизи бўлган ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини ҳеч бўшаштирмай доимо мустаҳкамлаб келди. Ишчилар билан деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи саноат ва қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқарувчи кучларни жадал ривожлантиришни ва шу асосда мамлакатимиз меҳнаткашларининг эҳтиёжларини қондиришни, уларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини тағин ҳам ўстиришни таъминлайди. Ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги ўзаро тўғри муносабатлар асосида шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги ишлаб чиқариш алоқаси мустаҳкамланмоқда, халқ хўжалигининг барча тармоқлари планли суратда ривожланмоқда, совет жамиятининг маънавий-сиёсий бирлиги мустаҳкамланмоқда, Совет давлатимизнинг куч-қудрати, унинг халқаро майдондаги таъсири ва нуфузи ўсиб бормоқда.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, саноат билан қишлоқ хўжалиги, ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг энг муҳим томонидир. Социалистик революциянинг биринчи кунлариданоқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш В. И. Лениннинг ташаббуси билан умумхалқ аҳамиятига эга бўлган давлат иши сифатида амалга оширилиб келмоқда. В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «...ишчи ва деҳқонларнинг биргалашиб куч ва ғайрат кўрсатиши орқасида, саноатда банд бўлган ишчиларни озиқ-овқат билан таъмин қилиш учун, ўн ва юз мингларча ишчиларни Совет ҳокимиятига керак бўлган томонга қаратиб ҳаракат қилдириш имкониятига эга бўлиш учун зарур озиқ-овқат фондини тўплай олмаса ишчи-деҳқонлар ҳокимиятининг давлати сифатида ҳеч қандай социалистик мамлакатнинг бўлиши мумкин эмас. Бусиз фақат қуруқ гап бўлади, холос. Хўжаликнинг ҳақиқий асоси — озиқ-овқат фондидир... Бундай фонд бўлмаса, социалистик сиёсат фақат орзу бўлиб қолади» (Асарлар, 31 том, 538-539 бетлар).

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мажбурий тартибда етказиб бериш шаклида давлат йўли билан тайёрлаш системаси, МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш, контрактация ва харид қилиш, ана шу маҳсулотларни тайёрлаш нархлари даражаси ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш, колхоз тузумини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ҳамда саноатнинг хомашёга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш манфаатларини кўзлаб, социалистик қурилишнинг конкрет шарт-шароитларига қараб белгиланган эди.

Ҳозирги вақтда мавжуд бўлган тайёрлаш системасида давлатнинг колхозлар билан ўзаро муносабатларининг муайян формалари таркиб топди. Давлат тракторлар ҳамда бошқа машиналар билан колхоз ерларини ишлаб бериб, колхозларга МТСлар орқали хизмат кўрсатди. Колхозлар ҳам ўз навбатида совхозлар билан биргаликда мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини таъминлаб келмоқдалар. Шу билан бирга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг анчагина қисми машина-трактор станцияларининг иши учун натура ҳақи тариқасида МТСлар орқали олиниб келди. Масалан, ҳар йили натура ҳақи тариқасида фақат доннинг ўзигина қарийб бир миллиард пуд олинганлигини айтиб ўтиш кифоядир.

Колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш ва МТСларни қайта ташкил қилиш соҳасида тегишли тадбирлар амалга оширилаётганлиги муносабати билан қишлоқ хўжалигида янги шарт-шароит вужудга келдики, бу шарт-шароит қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш системасини ўзгартиришни талаб этади. Эндиликда мажбурий тартибда топшириш ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш бўйича қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг мавжуд тартибини сақлаб қолиш зарурати йўқ. Шу сабабдан, ҳозирги вақтда давлат йўли билан тайёрлашнинг ягона формасига — қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олишга ўтиш мақсадга мувофиқдир. Маҳсулот тайёрлаш формаси, ҳатто, энг мукаммал бўлганида ҳам, унинг бир ўзи мамлакатни зарур миқдордаги қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш вазифасини ҳал эта олмайди, албатта. Маҳсулот тайёрлаш ишлаб чиқариш даражасигагина боғлиқдир: маҳсулотлар нечоғлик кўп етиштирилса, давлат уларни шу қадар кўп сотиб олиши мумкин. Яна бунинг устига тайёрлаш системаси мамлакатнинг озиқ-овқат ва хомашёга бўлган эҳтиёжларини қондириш учун керакли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари зарур миқдорининг давлат ихтиёрига топшириб турилишини гарантиялаши лозим. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш планларини республикалар, ўлкалар, областлар, колхозлар ва совхозлар учун бир неча йилни кўзда тутиб белгилаш мақсадга мувофиқдир. Аммо, маҳсулот тайёрлашнинг йиллик планлари йилнинг шароитларига ва у ёки бу экиндан олинадиган ҳосилга қараб кўпайтириш томонига ўзгартирилиши ҳам мумкин.

Колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш соҳасида Партия ва Ҳукумат томонидан ишлаб чиқилган тадбирларнинг амалга оширилиши дон ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кескин суратда кўпайтириш учун шарт-шароит вужудга келтиради. Эндиликда бизда ўзининг замонавий техникасига эга бўлган колхозларнинг бу техникадан яхшироқ фойдаланишлари, ўз экономикаларини тезроқ ривожлантиришлари учун барча имкониятлар бор. Бинобарин, колхозлар етиштирадиган маҳсулотларнинг миқдори йил сайин орта боради. Мамлакатнинг барча қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжлари тўла таъминланадиган ҳамда тамомила етарли миқдорда резервлар вужудга келтириладиган вақт яқин қолди. Давлат дон, гўшт ва бошқа маҳсулотларни улар арзон бўлган районларда сотиб олиш имкониятига эга бўлади, чунки бундай маҳсулотларнинг таннархи камроқ бўлади. Ана шундай вазиятда қишлоқ хўжалигини янада кенг миқёсда ихтисослаштириш, техникани кенгроқ миқёсда жорий қилиш ва ундан яхшироқ фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва шу асосда маҳсулот единицаси учун бўладиган ишлаб чиқариш ҳаражатларини камайтириш учун шарт-шароит вужудга келади. Маҳсулотлар нечоғлик кўп бўлиб, улар нечоғлик арзон бўлса, халқ шу қадар яхши яшайди, коммунистик жамият унинг учун яратиб бераётган ноз-неъматларни шу қадар кўпроқ ҳис этади.

Колхозларда тайёрланадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг иқтисодий жиҳатдан асослаб берилган нархлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш ишида муҳим аҳамиятга эгадир.

Янги тайёрлаш нархлари даражасини белгилаш вақтида колхозлар томонидан қилинган сарфларнинг ўрнини қоплаш зарурлиги эътиборга олиниши ва бунинг учун ишлаб чиқаришнинг ўртача зонал шарт-шароити, меҳнат унумдорлигининг ўсиши, маҳсулот таннархининг камайтирилиши ва кенгайтирилган социалистик такрор ишлаб чиқариш учун зарур жамғармаларнинг вужудга келтирилиши кўзда тутилиши керак.

Белгиланадиган нархлар стабиль ҳам бўлиши, ўзгартиб туриладиган ҳам бўлиши керак. Бу нархлар шу маънода стабиль бўлиши кераккi, нормал ҳосил олинган тақдирда нархлар ўзгартирилмаслиги лозим, аммо, у ёки бу томонга қарата кескин тафовутлар ҳам бўлади, ҳосил учун жуда қулай ёки жуда ноқулай шароитлар ҳам бўлади, ҳолбуки тайёрлаш нархлари кўп йиллик ўртача маълумотларга асосланиб белгиланади. Бинобарин, бу нархлар йилнинг шароитларига қараб у ёки бу томонга ўзгартирилиши лозим. Башарти бу нарса эътиборга олинмаса, у ҳолда колхозлар жуда қулай келган йилда ўртача ҳосил олинган йилдаги сарфларни қилганлари ҳолда ҳаддан ташқари кўп даромад оладилар, бу эса, давлатга жуда ортиқча ҳаражат бўлиб тушар эди.

Иккинчи томондан, қурғоқчилик рўй бериб, кам ҳосил олинганида ва бинобарин, бу ҳосил қилинган ҳаражатларни қоплай олмаган тақдирда, давлат уларга нархларни ошириш шаклида ёки уруғлик ва ҳатто озиқ-овқат маҳсулотларини қарзга бериш йўли билан ёрдам кўрсатмаса, бу хўжаликлар жиддий зарар кўриши мумкин. Шу сабабдан, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархлари стабилгина бўлиб қолмай, балки ўзгартиб туриладиган бўлиши ҳам зарур.

Партия ва Ҳукумат колхозлар даромадларининг доимо ортиб бориши учун, колхозларнинг ривожланиб боришлари, ишлаб чиқаришни кенгайтиришлари ва ўзларининг жамоат хўжаликларини мустаҳкамлашлари учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга ҳаракат қилмоқда. Янги тайёрлаш нархлари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда колхозларнинг ва колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга ёрдам беради. Бинобарин, колхозларнинг даромадлари ялпи ва товар маҳсулотини кескин суратда ошириш йўли билан, маҳсулот единицасига сарф қилинадиган меҳнат ва маблағларни камайтириш йўли билан ортиб бориши лозим. Бу эса, колхозларнинг даромадларини тобора кўпайтириш ва шу билан бирга, тайёрлаш нархларини камайтириш ва шу йўл билан давлат чакана нархларини камайтириш, аҳолининг харид қувватини ошириш ва совет халқининг моддий фаровонлигини янада юксалтириш учун шарт-шароитни вужудга келтириш имконини беради.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми **қарор қилади:**

1. Колхозларнинг давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мажбурий тартибда етказиб беришларини ва машина-трактор станциялари, ремонт-техника станциялари ва ихтисослаштирилган станциялар томонидан колхозларда бажариладиган иш учун натура ҳақи тўлашни 1958 йилдан бошлаб бекор қилиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

Колхозларда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлат йўли билан тайёрлаш 1958 йилдан бошлаб сотиб олиш тартибида ўтказилсин. Давлатни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашда колхозларнинг иштирок қилиш даражасини янада тўғрироқ белгилаш учун бундан буён ҳам давлат йўли билан асосий маҳсулотларни, жумладан, дон, картошка, гўшт, сут, жун ва тухум тайёрлаш ҳажмини гектар бўйича ҳисоблаш принципига амал қилинсин. Аммо, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ихтисослаштирилганлигига мувофиқ суратда колхозларнинг ана шу маҳсулотларни сотиш нормалари янада кўпроқ табақалаштирилсин.

2. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашнинг янги тартиби, нарх ва шартлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Президиуми ва СССР Министрлар Совети томонидан ишлаб чиқилган ҳамда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида баён қилинган таклифлар маъқуллансин.

3. Мажбурий тартибда маҳсулот етказиб бериш, контрактация қилиш ва машина-трактор станциялари ҳамда ихтисослаштирилган станцияларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш юзасидан ўтган йиллар мобайнида колхозлар зиммасида қолган қарзларни улар зиммасидан соқит қилиш зарур, деб ҳисоблансин.

4. Қайд қилиб ўтилсинки, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш вақтида маҳсулот тайёрловчи ташкилотларнинг қиладиган ҳаражатлари ҳали ҳам катта, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кўп миқдорда нобуд бўлишига ва бузилишига, чорва моллар ва паррандаларнинг тирик вазни камайиб кетишига, ўринсиз ташишларга йўл қўйилмоқда, бу эса, давлатга катта зарар етказади.

Саноат корхоналарида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ҳаражати ва тайёрловчи ташкилотлар ҳамда савдо ташкилотларининг муомала ҳаражатлари ҳали ҳам жуда кўп бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тайёрланаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини арзонлаштириш барча маҳаллий партия, совет ва тайёрлаш ташкилотларининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолмоғи лозим, деб ҳисоблайди. Тайёрлаш ташкилотларининг ишларини янада яхшилаш, тайёрловчи, сотувчи ва савдо-сотиқ ташкилотларидаги ортиқча звеноларни қисқартиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш, сақлаш, қайта ишлаш ва реализация қилиш вақтида хўжасизликни йўқотиш, ҳаражатларнинг кескин суратда қисқартирилишини, тайёрланган маҳсулотнинг тўла-тўкис сақланишини таъминлаш учун, маҳсулотнинг бузилиши ва сифатининг пасайиб кетишига йўл қўймаслик учун тегишли чора ва тадбирларни кўриш зарур.

5. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари зиммасига колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва шаҳар ҳамда қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини янада ошириш учун белгиланган тадбирларнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигини колхозчиларга, РТС, МТС ва совхозларнинг ходимларига, барча меҳнаткашларга кенг тушунтириш вазифаси топширилсин.

Партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ҳозирги вақтда ўзларининг бутун кучларини колхоз ва совхозларда деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлашга сафарбар қилишлари, давлат планларининг ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва уларни давлатга топшириш юзасидан 1958 йил учун олинган социалистик мажбуриятларнинг ҳар бир колхоз ва совхоз, ҳар бир район, область, ҳар бир ўлка ва республика томонидан сўзсиз бажарилишига эришишлари лозим.

6. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми мажбурий тартибда маҳсулот етказиб бериш ва МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлашнинг бекор қилиниши, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашда янги тартиб ва шартларнинг жорий қилиниши колхозларда ердан, техникадан энг самарали фойдаланишда, меҳнат унумдорлигини оширишда ва қишлоқ хўжалик экинлари майдонларининг ҳар 100 гектари ҳисобига олинадиган ялпи ва товар маҳсулотини кўпайтиришда, маҳсулотнинг таннархини камайтиришда колхоз ва колхозчиларнинг ташаббусини тағин ҳам кучайтиришга ёрдам беради, деб ҳисоблайди. Бу тадбир мамлакат аҳолисини озиқ-овқат билан ва саноатни хомашё билан зарур миқдорда таъминлашни яхшилайди ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш нархларини ва аҳоли истеъмоли учун керакли товарларнинг давлат чакана нархларини янада камайтириш имкониятини вужудга келтиради.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ишонч билдириб айтадики, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш нархлари ва шартлари тартибини ўзгартириш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларни бутун совет халқи маъқуллаб кутиб олади ва бу тадбирлар мамлакатнинг экономикасини тез ўстиришга ва меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтиришга, мамлакатимизда коммунистик жамиятни муваффақиятли суратда қуришнинг мустаҳкам негизи бўлган ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Чехословакия Коммунистик партиясининг XI съездида

ПРАГА, 18 июнь (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда, съездлар саройида, Чехословакия Коммунистик партиясининг XI съезди очилди.

Эрталаб соат тўққизда мамлакатнинг ҳар томонидан съездга келган делегатлар мажлислар залида тўпландилар. Жуда кўп меҳмонлар — пойтахт меҳнаткашлари вакиллари, фан ва маданият арбоблари, халқ армияси вакиллари иштирок қилмоқдалар.

Тўпланган кишилар президиумида ЧКП Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Новотний, Марказий Комитет Сиёсий бюроси аъзолари В. Широкий, В. Копецкий, Я. Долонский, Р. Барак, З. Фирлингер ва Чехословакия Коммунистик партиясининг бошқа раҳбарлари, КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети президиуми аъзоси ва секретари А. И. Кириченко ҳамда бошқа қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг ЧКП XI съездига келган раҳбарлари пайдо бўлганда уларни гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб олдилар. Съезд делегатлари ва меҳмонларнинг: «Яшасин партия!», «Яшасин Совет Иттифоқи!», «Яшасин тинчлик!» деган хитоб овозлари узоқ вақт тинмайди. Залда «Ура!» садолари янграйди.

Съездни ЧКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Вильям Широкий очади. У делегатларни ва съездга келган меҳмонларни, коммунистик ва ишчи партияларнинг вакилларини самимий табриклайди.

В. Широкий ЧКП X ва XI съездлари орасидаги даврда Чехословакия халқининг вафот этган улуғ фарзанди, ишчилар синфи иши учун фидокорона курашчи А. Запотоцкийнинг ҳамда ЧКПнинг вафот этган бошқа арбобларининг ҳамда халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоблари Болеслав Берут, Марсель Кашен ва бошқаларнинг хотирасини ҳурматлашни таклиф этади. Ҳамма ўрнидан туради. Нотиқ XI съезд Чехословакия Республикасида социализм қуришни тугаллашдан иборат улуғ вазифа шиори остида ўтаётганлигини таъкидлайди. У турмушнинг ҳамма соҳаларида чехословак халқи эришган ғоят катта муваффақиятлар устида қисқача тўхтаб ўтади, КПСС XX съездининг буюк тарихий аҳамияти тўғрисида, бу съезднинг қарорлари Чехословакия ишчилар синфининг ташаббуси ўсишининг манбаи бўлганлиги ҳамда республикага социалистик қурилиш соҳасида янада юксалиш имконини берганлиги тўғрисида гапиради.

В. Широкий халқаро коммунистик ҳаракатда мустаҳкамланиб бораётган бирликни ва бу бирлик коммунистик ва ишчи партияларнинг Москва кенгашида яққол намойиш қилиб кўрсатилганлигини айтиб ўтади. В. Широкий съездда дунёдаги 56 коммунистик ва ишчи партия вакиллари ҳозир бўлганлигини билдиради.

Делегатлар КПСС вакилларини, Хитой Коммунистик партияси ва бошқа қардош партиялар вакилларини ғоят баланд руҳ билан табриклайдилар. «Ура» овозлари эшитилади.

ЧКП Марказий Комитетининг топширувига биноан В. Широкий Чехословакия Коммунистик партиясининг XI съездини очиқ деб эълон қилади. Ҳозир бўлган кишилар партия гимни «Интернационал»ни айтадилар.

Съезд қуйидаги кун тартибини тасдиқлайди:

1. ЧКП Марказий Комитетининг ҳисобот доклади ва ҳозирги пайтнинг асосий вазифалари (докладчи ЧКП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Антонин Новотний).
2. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади (докладчи ЧКП Марказий Ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ Иозеф Штетка).
3. Чехослвакия Коммунистик партиясининт Марказий Комитетини сайлаш.
4. Чехословакия Коммунистик партиясининг Марказий Ревизия комиссиясини сайлаш.

Съезд делегатлари президиумни ва съезд комиссияларини сайлайдилар.

Шундан кейин кун тартибининг биринчи пункти бўйича доклад қилиш учун сўз А. Новотнийга берилади. Делегатлар Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретарини узоқ ва қизғин табриклайдилар.

* * *

ПРАГА, 18 июнь. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Антонин Новотний бугун Чехословакия Коммунистик партиясининг XI съездида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилиб айтдики, Чехословакия ишчилар синфи социалистик давлат қурди. Бу давлат буржуа давлатидан фарқ қилиб, гражданлар ҳуқуқлари ва эркинликларини эълон қилибгина қолмай, балки аввало, бу ҳуқуқ ва эркинликларни амалга ошириш учун моддий ва маданий шароит яратиб бермоқда.

Социалистик ишлаб чиқариш муносабатларининг мустаҳкам базасида, деб таъкидлади докладчи, бутун халқ хўжалиги ва биринчи навбатда саноат тез ривожланмоқда.

Чехословакияда, деди Новотний, кишининг киши томонидан эксплуатация қилинишига ҳақиқатда хотима берилди ва социализм асослари қурилди. Бизнинг қудратли социалистик лагерга мансуб бўлганлигимиз, Совет Иттифоқи билан мустаҳкам иттифоқимиз ҳамда эришган натижаларимиз бизга келгуси мақсадни — мамлакатимизда социализм қурилишини тугаллаш мақсадини белгилашга имкон берди.

А. Новотний халқ хўжалигини ривожлантириш перспективалари ҳақида гапириб айтдики, 1965 йилда саноат ишлаб чиқариши 1957 йилдагига нисбатан 90-95 процент, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши 40 процент кўпаяди. Докладчи яқин икки йил ичида қишлоқда кооператив йирик ишлаб чиқаришига ўтишни асосан тугаллаш кўзда тутилганлигини таъкидлади. 1965 йилда аҳолининг шахсий истеъмоли 1957 йилдагига нисбатан тахминан 45 процент кўпаяди.

А. Новотний халқаро масалаларга тўхталиб, Чехословакия Ғарбий Германиянинг янада милитаризациялаштирилишига қарши ва айниқса Бонн армиясининг атом ва ракета қуроли билан қуроллантирилишига қарши қаттиқ кураш олиб боришни ўзининг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди, деди. У, агар Германия Федератив Республикаси ҳукумати ҳозирги милитаристик йўлидан воз кечса ва Ғарбий Германияни Марказий Европадаги атомсиз зонага қўшишга тайёр эканлигини кўрсатса, у ҳолда Чехословакиянинг бу зонага қўшилишга тайёр эканлигини таъкидлади.

А. Новотний юксак доирадаги кенгаш халқаро кескинликни юмшатишга ёрдам бериши мумкин бўлур эди деб таъкидлади ҳамда ғарб давлатларининг бу кенгаш чақирилишини кечиктиришга интилаётганликларини қоралади.

Докладчи империалистларнинг Чехословакия ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишини қатъиян қоралади ҳамда Шарқий Европа мамлакатлари масаласи деб аталувчи масала умуман йўқ эканлигини айтди.

Сўнгра А. Новотний халқаро коммунистик ҳаракатнинг зўр куч билан ва тўхтовсиз ўсиб бораётганлигини уқтириб ўтди. Ўтган даврда, деди А. Новотний, ҳаракатимизнинг илғор кучи бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди барча коммунистик партияларнинг ишига қудратли таъсир ўтказиб, уларга янги куч бағишлади.

А. Новотний Чехословакия Коммунистик партияси халқаро революцион ҳаракатнинг мустаҳкам ва ишончли отряди эканлигини уқтириб ўтиб, ревизионизмга қарши кураш олиб бориш зарурлигини таъкидлади ҳамда Югославия Коммунистлар союзининг ревизионистик қарашларини ҳамда Югославия Коммунистлар союзи VII съездида қабул қилинган программасини танқид қилди.

* * *

ПРАГА, 18 июнь. (ТАСС махсус мухбири). Чехословакия Коммунистик партияси XI съездининг кечки мажлисида А. Новотний докладидан кейин ЧКП Марказий ревизия комиссиясининг фаолияти тўғрисида МРК раиси И. Штетка ҳисобот доклади қилди. Сўнгра докладларни муҳокама қилиш бошланди.

Музокараларда ЧКП Кошице область комитетининг биринчи секретари Э. Хлебек биринчи бўлиб сўзга чиқди. У областнинг иқтисодий жиҳатдан ривожланиш соҳасидаги ютуқлари тўғрисида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ошириш, саноат, шахталар, темир йўл транспортининг ишларини яхшилаш тадбирлари ҳақида гапирди.

Кладнодаги шахта директори И. Одварка working кончиларнинг кўмир чиқаришни кўпайтириш учун олиб бораётган курашларини, улар ўртасида социалистик мусобақа ва рационализаторлик ҳаракати кенгайганлигини, булар натижасида меҳнат унумдорлиги ошаётганлигини гапириб берди.

ЧКП Прешов область комитетининг биринчи секретари В. Билак сўнгги йиллар ичида бу областда бўлган ғоят катта ўзгаришлар тўғрисида гапирди.

Сўнгра Чехословакия социалистик партияси номидан Э. Шлехта табрик нутқи сўзлаб, социалистик партия социализм қурилиши ишига бундан буён ҳам ўз ҳиссасини қўшади, деб съездни ишонтирди.

Съездда Чехословакия халқ партиясининг раиси И. Плойгар, Словакия тикланиш партиясининг раиси И. Кисели ва Словакия озодлик партиясининг раиси М. Жакович ҳам съездни табриклаб нутқ сўзладилар.

НЕПАЛ ҚОРОЛИ ВА ҚИРОЛИЧАСИНИНГ ГРУЗИЯДА БЎЛИШИ

ТБИЛИСИ, 18 июнь. (ТАСС). Непал қироли Махендра Бир Бикрам Шоҳ Дева ва қиролича Ратна Ражия Лакшми Деви Шоҳ бугун Тбилисидаги диққатга сазовор жойларни ва шаҳар атрофини томоша қилишни давом эттирдилар. Король Махендранинг истагига мувофиқ, Сагарежой районидаги чиройлик манзарали Ужарма деган жойда эрта саҳарда ов қилинди.

Тушдан кейин король билан қиролича Руставели номли театрда Тбилиси Пионер саройи ва мактаб ўқувчилари бадиий ҳаваскорлиги концертини томоша қилдилар. Непал қироли концертдан қойил қолганлигини айтиб, концерт қатнашчиларига ташаккур изҳор қилди.

Кечқурун Непал қироли ва қироличаси ўз ҳамроҳлари билан бирга Сталин номидаги маданият ва истироҳат паркига чиқдилар ва у ердан электр нурларига чўмган Тбилиси манзарасини завқ билан томоша қилдилар.

Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Д. Чубинидзе Непал қироли Махендра Бир Бикрам Шоҳ Дева ва қиролича Ратна Ражия Лакшми Деви Шоҳ шарафига Фуникулер платосидаги банкет залида зиёфат берди. Зиёфатда уларнинг ҳамроҳлари ҳам ҳозир бўлдилар.

Непаллик меҳмонларнинг Совет Иттифоқи бўйлаб қилаётган саёҳатида уларга ҳамроҳ бўлган совет расмий кишилари ва республиканинг раҳбар ходимлари ҳам зиёфатда ҳозир бўлдилар.

Самимий ва дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида М. Д. Чубинидзе ва король Махендра нутқ сўзладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Тошкент Давлат медицина институти кафедрасининг мудири профессор Константин Герасимович Титов туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан, кўп йиллик илмий-текшириш, педагогика ва жамоатчилик фаолияти учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ер учинчи сунъий йўлдошининг ҳаракати тўғрисида

Учинчи сунъий йўлдош 19 июнь эрталаб соат олтига қадар Ер атрофини 472 марта айланиб чиқди. Ҳаво очиқ булутсиз бўлганда учинчи йўлдошни ва уни учирган ракетани эрталаб қуёш чиқиши олдидан шимолий кенгликнинг 39 градусидан 47 градусигача ҳамда кечқурун қуёш ботгандан кейин жанубий кенгликнинг 55 градусидан 64 градусигача визуал кўриш мумкин. (ТАСС).

Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш—ҳар бир хўжаликнинг муҳим вазифаси

Область совхозлари илғор чорвадорларининг кенгашидан

АМЕРИКАГА ЕТИБ ОЛАМИЗ

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига аҳоли жон бошига гўшт, сут, ёғ етиштириш соҳасида яқин йиллар ичида Америка Қўшма Штатларига етиб олиш вазифасини қўйди.

Яқинда 4-«Вревский» совхозида бўлиб ўтган область совхозлари чорвадорларининг кенгашида бу вазифа қандай бажарилаётганлиги, областимиз чорвадорлари партия ва ҳукуматимиз томонидан белгиланган тадбирларни қандай амалга ошираётганликлари, бу соҳадаги ишларни тезлаштириш учун яна нималар қилиш лозимлиги, фойдаланилмай келинаётган резервларни ишга солиш ва шу каби бир қанча ҳаётий масалалар тўғрисида гапирилди. Кенгашда область совхозлар трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Иброҳимов** доклад қилди. У бундай деди:

Республикамиз, шу жумладан Тошкент области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам чорвачиликни ривожлантириш соҳасида бирмунча ишларни қилдилар. Масалан, область совхозларида йирик шохли қора моллар сони 1953 йилга нисбатан 12,7 минг бош, сигирлар сони икки марта, чўчқалар уч марта, паранда эса тўрт марта кўпайтирилди. «Малик», 3-«Боёвут» сингари жуда кўп йиллардан бери асосан пахтачилик билан шуғулланиб келаётган совхозлар эндиликда кўп тармоқли, сермаҳсул хўжаликларга айландилар.

Чорва моллари сони ўсиши билан бир қаторда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳам кўпайди. Шу давр ичида сут ишлаб чиқариш 1,5 марта, гўшт етиштириш 3 марта, тухум етиштириш 2 марта ва жун ишлаб чиқариш 3,5 марта кўпайтирилди.

Бу соҳада 1-«Боёвут», «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги», «Малик» совхозлари айниқса яхши кўрсаткичларга эришдилар. Масалан 1-«Боёвут» совхозида 1953 йилда барча соғин сигирлардан атиги 144 тонна сут олинган эди. 1957 йилга келиб эса, совхозда сут етиштириш деярли 9 марта кўпайди. Шу билан бир қаторда ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сутнинг миқдори ҳам бир мунча кўпайди. 1953 йилда ҳар бош соғин сигирдан 1184 литр сут соғиб олинган бўлса, 1957 йилда 2527 литрдан сут соғилди. «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозида шу давр ичида сут етиштиришнинг умумий миқдори 150 тоннага кўпайди ва ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинадиган сут 950 килограммланга кўпайди.

Область совхозлари ўтган йили гўшт етиштириш планини 121 процентга етказиб бажариб, давлатга 4170 тонна гўшт топширдилар. Шунингдек жун тайёрлаш плани 102,7 процент бажарилди. Сут ишлаб чиқариш 1956 йилга нисбатан 23 минг килограмм кўпайди.

— Лекин, — деб ҳаққоний равишда қайд қилиб ўтди докладчи,— бу ютуқларимиз билан бир қаторда, ҳали қатор камчиликларга ҳам йўл қўйиб келаяпмиз. Асосий камчилик—жамоат чорвачилигининг ривожланиши ва чорвачилик маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг кўпайиши ҳамма совхозларда ҳам бир хилда бормаётганлигидадир. Кўпчилик совхозларда жамоат чорвачилигини ривожлантиришга бутун чоралар билан киришилмаётир. Бу соҳада ҳали фойдаланилмай келинаётган резервлар кўп. Шу туфайли ҳам ўтган йили трестимиз бўйича сут ишлаб чиқариш плани 90,2 процент бажарилди, ёки давлатга мўлжаллагидан 1455 тонна кам сут топширдик. Ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинган сут 35 литрдан камайиб кетди. Паррандачилик соҳаси бўйича қўлга киритилаётган кўрсаткичлар айниқса қаноатланурлик эмас. 1957 йилда ҳар бир товуқдан атиги 66 тадан тухум олинибди.

Бу камчиликларнинг содир бўлиши совхозларимиз чорвадорларини ташвишга солмай қўймайди, албатта. Кенгаш қатнашчилари музокарага чиқиб, айрим хўжалик раҳбарларининг ана шу соҳада йўл қўйиб келаётган камчиликлари ва хатоларини очиб ташладилар, уларни тугатиш учун кўпгина қимматли фикрларни ўртага ташладилар.

ДИҚҚАТГА САЗОВОР РАҚАМЛАР

Музокарада сўзга чиққан ветеринария институтининг старший илмий ходими ўртоқ **Беляков** кенгаш қатнашчиларининг асосий диққат-эътиборини сигирларни қисир қолдирмаслик учун курашишга қаратди. Ваҳоланки, кўпчилик хўжаликларда бу масалага етарли эътибор берилмайди. Шуни айтиб ўтиш керакки, деб уқтирди ўртоқ Беляев, сигирларни қисир қолдириш чорвачиликдаги энг муҳим камчиликлардан ҳисобланади.

«Социализм», «Ховос», «Гулистон» ва бошқа бир қатор совхозларда чорвачилик маҳсулоти етиштириш шунинг учун ҳам камки, бу хўжаликларда қисир сигирлар 30-40 процентни ташкил этади. Қисир сигирлари кўп бўлган совхозларда ҳар йили ҳам белгиланган миқдордаги бузоқлар олинмай қолипади. Бу эса ўз навбатида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари таннархини қимматлаштиришга олиб келади: қисир сигирларни ҳам худди бузоқлаган сигирлардек парвариш қилиш, озиқлантириш керак. Шундай бўлишига қарамасдан қисир сигир 40-70 процент кам сут беради.

Булар ҳисобига совхозда йилига неча юз килограммлаб сут камайиб кетишини ҳисоблаб чиқиш мумкин. Масалан, 8-наслчилик совхозида ўтган йили ҳар бош қисир сигир ҳисобидан 9136 сўм зарар қилинган, қисир сигирларнинг сони эса совхозда 20 дан ортиб кетади. Натижада шу қисир сигирлардан ҳаммаси бўлиб 200 минг сўмга яқин зарар кўрилган.

Ҳисоблаб чиқишлар шуни кўрсатадики, агар область совхозларида йил давомида 600 сигирнинг қисир қолишига йўл қўйилса, бу тақдирда совхозлар 1000 тоннага яқин сут ҳамда 2 миллион сўмга яқин пулни йўқотган бўладилар. Ахир, ўтган йили бутун совхозлар бўйича қисир қолган сигирларнинг сони 1000 тага яқин эди.

Сигирларнинг қисир қолишига йўл қўймаслик — чорва моллари маҳсулдорлигини кескин ошириш, ҳар бир тонна сут етиштиришга сарф бўладиган меҳнат харажатларини кескин камайтириш демакдир. Бунга йўл қўймаслик учун чорва молларини зоотехника қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда парвариш қилиш, сунъий қочиришни ҳамма ерда кенг йўлга қўйиш лозим. Бироқ, шуни айтиб ўтиш керакки, кўпгина совхозларнинг раҳбарлари чорвачилик соҳасидаги янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий қилишга эътиборсизлик билан қарайдилар. Мен таклиф қилардимки, — деди ўз сўзининг охирида ўртоқ Беляков,— область совхозларида 3 та сунъий қочириш пунктини ташкил қилиш керак. Бу пунктларда юқори зотли буқалар сақланиши лозим. 4-«Вревский», «Мирзачўл» ва «Тошкент» наслчилик совхозлари қошида ана шундай пунктларни ташкил қилиш мақсадга мувофиқдир. Бу тадбир амалга оширилса сигирларнинг қисир қолиши ва шунга ўхшаш баъзи бир камчиликларни тугатиш, сут етиштиришни кескин ошириш, бузоқлар сонини кўпайтириш, чорвачилик маҳсулотлари таннархини кескин камайтириш имкониятини беради.

ЯНА РАҚАМЛАР ҲАҚИДА

— Биз ишлаётган совхоз область колхозларига ва бошқа хўжаликларга ўрнак бўладиган хўжалик бўлиши керак, — деди музокарада сўзга чиққан «Тошкент» наслчилик совхозининг директори ўртоқ **Шкургин**. — Лекин шунга қарамасдан бизда кўпинча ўринсиз тадбирларнинг белгиланишига йўл қўйилади, эскиликка ёпишиб олинади. 1949 йилга қадар бизнинг совхозимизда дағал жунли қўйларни кўпайтиришга мажбур қилинарди. Маҳаллий зотдан бўлган бу қўйларнинг жуни кам ва сифатсиз бўларди. Биз шунинг учун ҳам 1949 йилдан бошлаб майин жунли қўйларни боқишга киришдик. Совет Иттифоқининг узоқ ўлкалари ва бошқа областларидан зотли қўчқорларни келтириб, маҳаллий зотдаги совлиқларга чатиштириш йўли билан янги, ўзимизнинг шароитга мослашган қўйларни вужудга келтирдик. Бу соҳада жуда кўп қийинчиликларни енгиб ўтишга тўғри келди. Бироқ, биз қийинчиликлардан қўрқмадик, кунт билан иш олиб бордик. Шу туфайли қўйларимизнинг зоти яхшилана борди, даромад ортди. 1957 йилга келиб, бизда зоти яхшиланган қўйларнинг ҳар биридан 2,6 килограммдан жун қирқиб олинди, 800 минг сўмга яқин даромад қилдик. Ўртоқ Шкургин ўз сўзининг охирида ҳамма совхозларда ҳам майин жунли қўйларнинг сонини кўпайтириш имконияти бор эканлиги тўғрисида гапиради.

Музокарада сўзга чиққан «Оққўрғон» совхози чорвачилик бригадасининг бошлиғи ўртоқ **Налибоев** ўз бригадаси мисолида соғин сигирлардан сут соғиб олишни кескин кўпайтириш мумкинлигини ҳикоя қилиб берди. Бу бригаданинг фермасида 110 бош соғин сигир бор. Уларнинг ҳар биридан 3000 килограммдан сут соғиб олиш пламлаштирилган экан. Йил бошида ем-хашак бирмунча танқис эди, — дейди ўртоқ Налибаев, — шу туфайли ҳам сут соғиб олиш юзасидан белгиланган график доимо бажарилмасди. Эндиликда эса бизда ем-хашак мўл-кўл бўлиб қолди. Шунинг учун соғин сигирлардан кўплаб сут соғиб олинмоқда. Сут соғувчиларимиз, молбоқарларимиз бир-бирлари билан мусобақалашиб ишлаб, планни муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар.

МУТАХАССИС ЎЗ ТАЖРИБАСИНИ ЎРТОҚЛАШДИ

4-«Вревский» совхози директори ўртоқ **Ставной** ўз сўзида соғин сигирларни парвариш қилишда режимга амал қилиш катта роль ўйнашлиги, ҳар бир совхоз хўжалиги кўк конвейерга эга бўлиши лозимлигини айтди. Ўтган йили бу совхозда ҳар бош соғин сигирга 14 тоннадан мўлжаллаб силос бостирилибди. Шунингдек, табиий ўтлар ва бошқа ем-хашакбоб ўсимликлардан ҳам кўплаб озуқа жамғарилган. Ем-хашак рационлари турининг кўпайтирилганлиги туфайли соғин сигирлардан кўп сут олинган.

Бу йил ҳам совхозда ем-хашак базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилмоқда. Ҳозирга қадар 1800 тонна беда ғарамланди. Бу, ўтган йилнинг шу вақтидагига қараганда 100 тонна кўпдир. Шунингдек ҳар гектар ердан 100 тоннадан хашаки лавлаги олиш мўлжалланаётир.

Ҳозир бу совхозда ҳар бош соғин сигирдан кунига 12 килограммдан сут соғиб олиняпти. Чорва молларига беда билан бир қаторда арпа ва лавлаги едирилади. Яқин кунларда соғин сигирлардан соғиб олинадиган сут бундан ҳам кўпайтирилади. Ўртоқ Ставной трест раҳбарларини чорвачилик соҳасида механизацияни жорий қилишга етарли эътибор бермаётганликлари учун ҳаққоний равишда танқид қилди.

— Бизда, — деди у, — ҳалигача типовой ҳеч нарса йўқ. Оддий механизацияга ҳам эга эмасмиз. Масалан, беда йиғиштирадиган оддий косилкани олиб кўрайлик. Бу механизм фақатгина Люберецкий заводида ишлаб чиқарилар экан. Наҳотки катта саноат маркази ҳисобланган Тошкентда бу оддий механизмни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мумкин бўлмаса?!

Кенгаш қатнашчилари ўртоқ Ставнойнинг совхозда беда ўримини ташкил этишда қўлланилаётган янги тадбирларини диққат билан тингладилар.

* * *

Кенгашда 1-«Боёвут» совхозининг бош зоотехниги **Сиротнина**, «ЎзССР 5 йиллиги» совхозининг зоотехниги **Марчукова** ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар. Марчукова кенгаш қатнашчиларига Белгород шаҳрига қилган сафари ва чорвадорлар билан қилган суҳбатда олган таассуротларини гапириб берди.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Совхозлар Бош бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Б. Носиров** ҳам нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Суратларда: илғор чорвадорлардан (чапдан) 1. «Пискент» совхозининг сут соғувчиси **Ҳ. Расулева.** 2. Ховос чўчқачилик совхозининг мудири **Ў. Назаров.** 3. «Пискент» совхозининг сут соғувчиси **Г. Туршанова** ва 4. «Пискент» совхозининг молбоқари **А. Ҳасанов** ўртоқлар.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ғўза парваришида коммунистларнинг авангардлик ролини янада оширамиз

Совхозимиз йирик пахтакор хўжаликлардан бири. Унинг партия ташкилоти, бутун коллективи олдида бу йил катта ва масъулиятли вазифа турипти. 5100 гектар майдоннинг ҳар гектарида олинган социалистик мажбуриятга мувофиқ 28 центнердан ҳосил етиштириш ва давлатга топшириш керак.

Мўл ҳосил учун курашнинг биринчи даври яхши натижа берди. 4700 гектар ерга режа сими тортиб чигит квадрат-уялаб жойлаштирилди. Совхоз бу соҳада республикадаги пахтачилик совхозлари ўртасида олдинги ўринлардан бирини эгаллади ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг тақдирига сазовор бўлди.

Бу муваффақиятга албатта ўз-ўзидан эришилмади. Партия ташкилоти бу йил мўл ҳосил етиштириш тадбирларини белгилар экан, пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив методларини кенг жорий этиш ва ана шу йўл билан ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини ҳамда пахтанинг ялпи ҳосилини ошириш масаласини марказий ўринга қўйди. Бунинг учун даставвал, коммунистлар бошлиқ бўлим ва бригадаларнинг намуна кўрсатишини таъминлаш, белгиланган тадбирларни амалга оширганда уларга таяниб иш кўриш керак эди. Чунки совхоздаги 9 бўлимдан 7 тасига, шунингдек кўпчилик бригадаларга коммунистлар бошчилик қиладилар.

Коммунистлар партия ташкилотининг ишончини тўла оқладилар. Улар ўзлари бошчилик қилаётган бўлим ва бригадаларда илғор агротехника фани ютуқларини кенг жорий қилибгина қолмадилар. Шу билан бир қаторда чигитни тўла ундириб олиш, ғўзага биринчи цикл ишлов бериш соҳасида ҳам ўзларининг бутун ташкилотчилик қобилиятларини, ижодий ташаббусларини намоён қилдилар. Шу туфайли ёғингарчилик натижасида ҳосил бўлган қатқалоқ барвақт бартараф қилинди. Ғўза тупларини букетлаш, экинни узунасига ва кўндалангига культивация қилиш, озиқлантириш ишлари уюшқоқлик билан ўтказилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш яхши йўлга қўйилди. Натижада экин ўзини тўла ўнглаб олди.

Ўртоқ Ғайбулла Шукуров бошлиқ 6-бўлим совхознинг илғор бўлимларидан бири ҳисобланади. Бўлим коллективи ўтган йили ҳосилдорлик жиҳатидан яхши натижага эришди. Совхозда ҳар гектар ердан олинган ўртача ҳосил 19 центнерни ташкил этгани ҳолда, бўлимда ҳар гектар ердан 24,5 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Бўлим коллективи бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун курашмоқда.

Ўртоқ Шукуров ғўза парваришини ташкил этишда коммунистга хос намуна кўрсатмоқда. Бўлимнинг барча майдонидаги ғўзалар тўла равишда икки марта узунасига ва кўндалангига культивация қилиниб, икки марта озиқлантирилди. Суғориш кўнгилдагидек ўтказилмоқда.

Шу бўлимнинг коммунист ўртоқ Тошим Қаршиев бошлиқ бригадасида уч марта культивация, чопиқ ва икки марта озиқлантиришдан чиқарилган, талабига қараб қондириб суғорилган ғўзалар ёппасига шоналай бошлади.

Ғўза парваришини шу хилда яхши ташкил этиш, ишнинг суръатини кучайтириб, сифат кўрсаткичини яхшилаш бўлим коллективига бўлимлараро социалистик мусобақада ғолиб чиқиш ва совхоз партия, касаба союз ташкилотлари ҳамда дирекциясининг кўчма Қизил байроғини олиш имконини берди.

Шунингдек коммунистлардан М. Олимжонов, Т. Очилов, Қ. Валиев, Х. Норчаев ўртоқлар бошлиқ бўлимларда, Ш. Бозорова, С. Хўжаёров, Б. Бегалиев ва бошқа ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам ғўза парвариши ана шундай яхши йўлга қўйилган.

Бўлим ва бригадаларда ишнинг муваффақиятли давом этишига ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кун сайин кучайтирилаётгани, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳақида қилинаётган ғамхўрлик катта роль ўйнамоқда. Кўпчилиги коммунист ва комсомоллардан иборат 87 агитатор активлик билан ишлаб турипти. Улар ўз таъсирли сўзлари, мазмундор суҳбатлари билан коллективни ғўза парваришини кучайтириш учун курашга тобора кенг сафарбар этиш, бўлим ва бригадалар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдириш соҳасида партия ташкилотига яқиндан ёрдам бераётирлар.

Айниқса 4-бўлимнинг А. Сафаров бошлиқ бригадасида агитаторлик қилаётган коммунист А. Омонов, 5-бўлимнинг Б. Азимов бошлиқ бригадасида агитаторлик қилаётган коммунист М. Абдураимов, 7-бўлимнинг Т. Андақулов бригадасида агитаторлик қилаётган коммунист А. Абулқосимов ва бошқа ўртоқлар ғўзани культивация қилиш, озиқлантириш ҳамда сифатли суғориш мўл ҳосил учун курашнинг ҳозирги палласида ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини ишчиларга кенг тушунтирмоқдалар, бу соҳада бошқаларга намуна бўлаётирлар.

Шуни ҳам айтиш керакки, ғўза парваришини яхши ташкил этмаслик натижасида экини ривожланишдан қолаётган бўлим ва бригадалар ҳам йўқ эмас. Партия ташкилоти ана шу бўлим ва бригадалар ишида қатъий ўзгариш ясаш ва уларни ғўза парвариши соҳасида илғорлар қаторига етказиб олиш чораларини кўрмоқда.

Коммунист ўртоқ Турди Холбоев бошлиқ 2-бўлимда ғўзани ягоналаш, культивация ва чопиқ қилиш кечиктириб юборилди, озиқлантиришга етарли эътибор берилмади. Натижада экин ривожланишдан орқада қолди. Бўлимда меҳнат тўғри ташкил қилинмагани, ишчи ва машиналарнинг кучидан етарли фойдаланилмагани сабабли ана шундай ҳол юз берди.

Бўлимда ғўза парваришининг аҳволи ҳақидаги масала партия йиғилишида муҳокама қилинди. Бўлим бошлиғи ва колонна старший механиги коммунист ўртоқ В. Мурзин ишда йўл қўйган камчиликлари учун қаттиқ огоҳлантирилди ва улардан ғўза парваришида жиддий ўзгариш ясашни таъминлаш талаб этилди.

Шу билан бир қаторда йиғилишда бўлимга амалий ёрдам кўрсатиш юзасидан тадбирлар белгиланди. Совхоз бош инженери ва бошқа бўлимларнинг механизаторлари ёрдами билан бўлим колоннасидаги барча тракторлар ишга туширилди. Бўлимдаги агитаторларнинг фаолияти кучайтирилди. Ишчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланди.

Кўрилган ташкилий ва сиёсий тадбирлар бўлимдаги ишнинг аҳволига ижобий таъсир кўрсатди. Ҳозир бу ерда ғўзани биринчи цикл парвариш қилиш тўла тамомланиб, экинни иккинчи марта культивация ва чопиқ қилиш, шунингдек озиқлантириш ҳамда суғориш ишлари давом эттирилаётир.

Лекин ишимизда ғўза парваришини янада кучайтиришга тўсқинлик қилаётган камчиликлар ҳам бор. Гарчи 42 далачилик бригадасида дала шийпони мавжуд бўлса ҳам, ҳали унинг бир қисми етарли равишда жиҳозлангани йўқ. Дала шийпонлари ҳузурида кўчма яслилар ташкил этилмаган.

Партия ташкилоти бундан буён ҳам ғўза паваришида коммунистларнинг авангардлик ролини янада ошириш, ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан зарур чораларни кўради.

Т. ХЎЖАЕВ,
1-«Боёвут» совхози партия бюросининг секретари.

ОММАВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР ҲАЁТ БИЛАН БОҒЛАБ ОЛИБ БОРИЛСИН!

Мирзачўл район партия ташкилотининг иш тажрибасидан

«Октябрь» колхози 9-бригадасининг дала шийпонида агитатор ўртоқ **А. Холмирзаев** тушки дам олиш пайтида колхозчилар билан суҳбат ўтказмоқда.

Колхозчиларга қулай маданий-маиший шароит яратиб берайлик

Бу йил 740 гектар ерга чигит экдик. Колхозимиз аъзолари ҳар гектар ерда 30 центнердан ҳосил етиштиришга сўз берганлар. Улар ўз ваъдаларининг устидан чиқиш мақсадида пахта далаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозир барча бригадаларда ғўзага иккинчи марта ишлов берилаётир. Айрим илғор бригада ва звеноларда учинчи культивация ва чопиқ бошлаб юборилди. Экин алоҳида эътибор билан озиқлантирилиб, қондириб суғорилаётир.

Ишнинг бу қадар тез ва муваффақиятли давом эттирилишига деярлик барча майдонга режа сими тортиб чигит квадрат-уялаб экилгани ҳамда ғўзани трактор билан икки томонлама культивация қилиш учун кенг имконият яратилгани катта қулайлик туғдираётир.

Колхоз правлениеси мўл ҳосил етиштириш йўлида ҳормай-толмай кураш олиб бораётган колхоз аъзоларига нормал иш шароити яратиб бериш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилишни ўзининг асосий бурчи деб билади. Бизда 8 та пахтачилик бригадаси бор. Уларнинг ҳар бири ўз дала шийпонига эга. Дала шийпонларини ремонт қилиш ва жиҳозлашга чигит экиш давридаёқ киришган эдик. Ҳозир ҳар бир дала шийпонида колхозчиларнинг яхши дам олишлари учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Бу йил колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган харажатлар учун 180 минг сўм ажратилган. Шу ҳисобдан дала шийпонлари учун керакли миқдорда плакатлар, шиорлар ёзиш учун материаллар, етарли миқдорда коса-товоқ, чайнак-пиёла ва бошқа зарур нарсалар олиб берилди. Бригада дала шийпонларига ўрнатиш учун 8 та ва чорвачилик фермаси учун 2 та радиоприёмник сотиб олинди. Бундан ташқари 2-бригада дала шийпонига телевизор ўрнатилди.

Ҳозир колхозчиларнинг асосий қисми далада ётиб ишламоқда. Улар учун 120 та кровать сотиб олинди. Бизга кровать кўпроқ миқдорда керак. Лекин савдо ташкилотлари бизга зарур бўлган ана шундай кроватларни ўз вақтида етказиб бермаётир. Бундан ташқари тайёр стол ва стулларни топиш мумкин бўлмаётгани учун уни колхознинг ўзида ясашга мажбур бўлаётирмиз.

Икки участкадаги марказий болалар боғчаси ва яслисидан ташқари ҳар бир бригадада кўчма ясли ташкил этилган. Улар учун 4 комплект стол-стулчалар, 18 та кровать, 16 минг сўмлик ўйинчоқлар сотиб олинди. Бу соҳада ҳам биз қийинчиликка дуч келаётирмиз. Ёш гўдаклар учун осма беланчакларни, керакли миқдордаги стол-стулчалар комплектини топиб бўлмаётир. Бу ҳақда тегишли ташкилотларнинг раҳбарлари ўйлаб кўришлари лозим.

Колхозчилар далада ҳар куни икки марта иссиқ овқат билан таъминланмоқда. Бунинг учун етарли миқдорда гурунч, ун, ёғ, 13 бош боқиб семиртирилган қорамол ва 70 бош қўй ажратилган. Сабзавотчилик бригадаси сабзи, пиёз, карам ва бошқа резаворларни керагича етказиб бераётир.

Колхоз правлениеси дала шийпонлари атрофини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришга ҳам катта эътибор бермоқда. Ҳар бир дала шийпони ёнида ҳовуз қазилиб, четига тол, терак ўтқазилди. Дала шийпонлари атрофига ток ва бошқа мевали дарахт кўчатлари ўтқазилди, сабзи, пиёз, картошка, помидор, карам, бодринг, қовун-тарвуз экилди.

Колхоз правлениеси колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳақида ғамхўрликни янада кучайтириб, уларнинг йил бўйи унумли меҳнат қилишларини таъминлайди.

Т. ЙЎЛДОШЕВ,
Ленин номли колхознинг раиси.

Яхши суҳбат бир ғайратга ўн ғайрат қўшади

Мени бригадага агитатор қилиб тайинларкан, колхоз партия ташкилотининг секретари Талъат аканинг «кишиларнинг дилини топиб суҳбатлашишга ўрган; уларнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшишнинг пайидан бўл; кўнгилдагидек ўтказилган суҳбат кишиларнинг бир ғайратига ўн ғайрат қўшади», деган гапларига шунчаки насиҳат қилаяпти-да деб, дастлаб унчалик эътибор бермагандим.

Лекин агитаторлик қила бошлаган биринчи кунлардаёқ юқоридаги гапларнинг маъносига тушуна бошладим. Қуруқ ваъзхонлик, фақат чиройлик иборалардан иборат умумий гаплар колхозчиларга сира ёқмас экан. Улар билан қайси темада суҳбатлашмоқчи бўлсанг, аввал шу масалани ўзинг атрофлича ва пухта билиб олишинг ҳамда албатта содда ва лўнда қилиб тушунтириш учун махсус тайёргарлик кўришинг керак экан. Буни бир эмас, бир неча марта ўз тажрибамда синаб кўрдим. Дастлабки уч-тўрт марта ўтказган суҳбатимдан бригада аъзолари қаноатланмаганликларини сезиб, бироз хижолат тортдим. Ахир тушунтирилиши керак бўлган темани яхши билсам, тутилмай, равон гапирсам, нега тушунишмайди, деб ўзимча хуноб бўлардим. Парткомимиз билан ва тажрибали агитаторлар билан шу ҳақда суҳбатлашгач, темани билиш билан бирга, уни содда тил билан хотирда қоладиган қилиб тушунтириш, колхозчилар олдида турган амалий вазифалар билан боғлаб олиб бориш агитатор учун зарур хусусият эканлигини уқиб олдим.

Мен ҳамиша суҳбат ўтказишдан олдин унга пухта тайёрланаман, шу темага таллуқли халқ мақоллари ва ўткир ибораларни тўплайман, уларни суҳбатта боғлаб ишлатиш режаларини тузиб оламан. Шунинг учун ҳам кейинги суҳбатларимни қизиқарли қилиб ўтказмоқдаман.

Ҳар қандай суҳбатни ҳаёт билан, шу куннинг актуал масалалари билан боғлаб олиб бориш агитаторнинг диққат марказида бўлиши керак. Шундай қилинганда у яхши натижа берар экан. Масалан, мен яқинда «Пахта таннархини камайтириш резервлари» деган темада суҳбат ўтказдим. Суҳбатда пахта таннархини камайтиришнинг умумий йўлларини қисқа айтиб ўтдимда, кейин меҳнат кунининг қимматини ошириш шу кунларда ишни сифатли бажариш ва ҳосил таннархини камайтиришнинг катта резервлари эканлигини конкрет мисоллар билан тушунтирдим. Ўтган йили ҳар бир центнер пахта учун 9 тадан меҳнат куни сарфланган эди, агар биз ҳозирдан унумли ва сифатли ишласак бу йил ҳар бир центнер пахта етиштириш учун кўпи билан 4 тадан меҳнат куни сарфлашимиз мумкинлигини, бунинг натижасида колхоз ва бригада аъзоларининг даромади анча ошишини уқтирдим.

Бу суҳбат яхши натижа берди. Ҳозир бригадада меҳнат унумдорлигини ошириш учун мусобақа кун сайин қизғин тус олмоқда. Уста сувчилар М. Тошматов ва Комилов ҳар куни 0,70 ўрнига 1-1,25 гектар ердаги ғўзани суғормоқдалар. Универсалчи П. Курганский кунига бир ярим норма культивация қилаётир. Чопиқ ва ўтоқда ишлаётган Ф. Илёсова, Ш. Худойназарова, С. Мусаева, З. Халилова каби колхозчилар унумли ва сифатли ишлаб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

А. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Октябрь» колхозининг 9-бригада агитатори.

Партиявий-сиёсий ишни ҳозирги куннинг талаби даражасига кўтарайлик

Район колхозлари, совхозлари, саноат корхоналарида юзларча коммунист ҳамда партиясиз активлар ишламоқдалар. Уларнинг кўпчилиги хўжаликка муваффақият билан раҳбарлик қилаётир.

Район партия ташкилоти уларнинг ташкилотчилик қобилиятини ҳамда сиёсий-назарий билим даражасини оширишга катта эътибор бераётир. Чунки кадрларнинг ташкилотчилик ва хўжаликка раҳбарлик қилиш маҳоратини оширмасдан, уларнинг марксизм-ленинизм назариясини пухта эгаллаб олишларига эришмасдан туриб район олдида турган мураккаб хўжалик ҳамда сиёсий вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиб бўлмайди.

Партия маорифи шохобчаларида бу ўқув йилида коммунистлар, партиясиз активларнинг сиёсий ҳамда умумий билим даражасини ва хоҳишини ҳисобга олиб, жойларда 43 тўгарак, икки сиёсий мактаб, район партия комитети ҳузурида қишлоқ хўжалиги конкрет экономикасини ўрганиш юзасидан назарий семинар ва иқтисодий мактаб ташкил этилди. Коммунистларнинг бир қисми назарияни мустақил равишда ўрганди.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари коммунистлар ва партиясиз активларнинг сиёсий ўқишини ташкил этиш билан бир қаторда, тўгарак, сиёсий мактабларда, назарий семинарда машғулотларнинг колхоз, совхоз олдида турган конкрет вазифалар билан маҳкам боғлаб олиб борилишини таъминладилар.

Район пахтакорлари ва чорвадорлари бу йил мамлакатга 31.300 тонна пахта, 1870 тонна сут, 750 тонна гўшт етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини илғор агрозоотехника фани асосида ташкил этиш олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажаришнинг асосий гаровидир. Шу туфайли коммунистлар ва партиясиз активлар йил давомида колхоз ҳамда совхозларда ишлаб чиқаришни ташкил этиш, пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив усулларини кенг жорий қилиш, пахтачиликни комплекс механизациялаш, маҳсулотнинг единицасига меҳнат кунлари ва маблағ билан қилинадиган харажатларни камайтириш йўлларини асосли равишда ўргандилар.

Коммунистларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқишини тўғри йўлга қўйиш қандай яхши натижа берганини «Октябрь» колхози мисолида янада яққол кўриш мумкин. Колхоз коммунистлари қишлоқ хўжалик конкрет экономикасини ўз колхозлари хўжалигини ривожлантириш вазифалари билан маҳкам боғлаган ҳолда ўргандилар. Бу партия ташкилотига ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этиш, пахтачиликни ривожлантириш йўлларини тўғри белгилаш ва амалга ошириш имконини берди.

Колхозда чигит экиш қисқа муддатда юқори сифатли қилиб ўтказилди. Пахта етиштиришнинг илғор, прогрессив методлари айниқса кенг амалга оширилди. 1000 гектар ернинг 940 гектарига режа сими тортиб чигит квадрат-уялаб экилди.

Коммунистлар ўзлари раҳбарлик қилаётган колхозларда, бригада ва звеноларда, совхоз бўлимларида ғўза парваришини намунали йўлга қўйдилар. Колхозларда ва «Мирзачўл» совхозида экинга биринчи цикл ишлов бериш уюшқоқлик билан ўтказилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш кучайтириб юборилди. Ҳозир колхозларда ва совхозда ғўзани иккинчи марта узунасига ҳамда кўндалангига культивация қилиш, шунингдек озиқлантириш, суғориш қизғин давом этаётир. Айрим илғор бригада ва звенолар майдонида эса экин учинчи марта культивация ҳамда чопиқ қилинаётир.

Район партия ташкилоти ғўза парваришида банд бўлган колхозчилар, совхоз ишчилари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни тобора яхшилашга катта аҳамият бермоқда. Бу дала ишлари суръатини кучайтириш, унинг сифатини яхшилаш, пахтакорлар ва механизаторлар ўртасида меҳнат унумдорлигини оширишда катта роль ўйнамоқда.

Шу кунларда далада олиб борилаётган сиёсий агитациянинг кўлами ҳар қачонгидан ҳам кенгайиб, савияси ҳозирги куннинг талабига тўла жавоб берадиган даражага кўтарилди. Бошланғич партия ташкилотлари сиёсий агитацияни ана шу хилда ташкил этиш учун барча имкониятларга эга.

Колхозлар ва «Мирзачўл» совхозидаги далачилик бригадаларидан 147 таси ўзининг алоҳида дала шийпонига эга. Уларнинг кўпчилиги яхшигина ремонт қилиниб, мукаммал жиҳозланган. Барча дала шийпонларида радиоприёмник ёки радиорепродуктор, турли хилдаги газета ва журналлар, бадиий ва қишлоқ хўжалигига доир адабиётлар, етарли миқдорда стол, стуллар, коса-товоқ, чойнак-пиёладан тортиб умивальник, сочиқ ва совунгача бор. Кўпчилик дала шийпонлари электр чироғи билан таъминланган. «Коммуна», Сталин номли, Ленин номли, «Октябрь», «Коммунизм», Фрунзе номли колхозларнинг айрим бригадалари дала шийпонига телевизор ўрнатилган. Деярлик барча дала шийпонлари ҳузурида кўчма ясли ташкил этилган. Колхозчилар ва совхоз ишчилари тушки дам олиш пайтида ва ишдан кейин дала шийпонида ҳузур қилиб маданий ҳордиқ чиқармоқдалар, ўзлари ҳақида қилинаётган ғамхўрликдан баҳраманд бўлмоқдалар.

Ҳозирги вақтда колхозчилар ва механизаторлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларнинг маркази бевосита дала шийпонларига кўчирилган. Жойларда 243 агитатор иш олиб бормоқда. Улар деярлик ҳар куни пахтакорлар ўртасида бўладилар, ҳозирги куннинг муҳим темасида суҳбатлар ўтказадилар, газета ва журналларнинг янги сонида босилган мақола ва хабарларни ўқиб берадилар, «Жанговар варақа»лар, «Молния»лар чиқарадилар.

Бошланғич партия ташкилотлари агитколлективларни тузганда унинг составига алоҳида эътибор бердилар. Омма ўртасида сиёсий агитация олиб бориш ўтган йиллардагидек далачилик бригадаларининг табелчиларига эмас, балки етарли даражада тажрибаси ва олий ҳамда ўрта маълумоти бўлган коммунистларга, комсомол аъзоларига юклатилди. Энг характерлиси шундаки, колхоз ва совхоз партия бюроларининг барча аъзолари, кўпгина қишлоқ хўжалик мутахассислари, ўқитувчи ва врачлар агитаторлик қилаётирлар.

Агитколлективлар фаолиятини кучайтириш, омма ўртасида олиб борилаётган сиёсий агитациянинг таъсирчанлигини ошириш масаласи район партия комитетининг ҳам доимий диққат марказида турмоқда. Район партия комитети ҳузурида агитаторларнинг доимий семинари ташкил қилинган. Ҳар ойда бир марта семинар машғулоти ўтказилади. Унда оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш методи, Совет Иттифоқининг ички ва ташқи сиёсати, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг навбатдаги вазифалари темаларида лекциялар ҳамда докладлар ўқилади. Бундан ташқари семинарда энг яхши агитаторлар ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашадилар.

Агитаторларнинг навбатдаги семинари 7 июнда ўтказилди. Семинарда район партия комитетининг секретари Х. Қурбонгулов «КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорларини аҳоли ўртасида пропаганда қилиш ва агитаторларнинг вазифалари» темасида, райком пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ҳ. Дониёров «Ғўза парвариши даврида оммавий-сиёсий ишларни қандай олиб бориш керак» деган темада лекция ва инструктаж доклад қилдилар.

Ҳозир колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб борганда асосий эътибор ғўза парваришини кучайтиришга қаратилмоқда. Агитаторлар ғўзани культивация ва чопиқ қилиш билан бир қаторда, ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаси ҳисобланган экинни озиқлантириш ва суғоришни кучайтириш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш масаласини марказий ўринга қўймоқдалар.

Лекин ишимизда айрим камчиликлар ҳам йўқ эмас. Айрим бригадалар ўз дала шийпонига эга эмас. 20 га яқин дала шийпони ҳанузгача ремонт қилингани йўқ. Баъзи агитаторлар ўзлари бириктириб қўйилган бригадаларнинг аъзолари ўртасида камдан-кам бўладилар, наридан-бери газета хабарларини ўқиб бериш билан чегараланадилар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон ССР, Қозоғистон ССР ва Тожикистон ССРда Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш соҳасидаги ишларни янада кучайтириш ҳамда жадаллаштириш тўғрисида»ги қарори район партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлари томонидан зўр қувонч билан қарши олинди.

Район партия комитети меҳнаткашлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги камчиликларга барҳам бериш юзасидан барча зарур чораларни кўради. Партия ва ҳукуматимизнинг Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги янги қарорини омма ўртасида кенг пропаганда қилиш йўли билан уни пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашга янада кенг сафарбар этади.

К. УКУБОЕВ,
Ўзбекистон КП Мирзачўл район комитетининг секретари.

Деворий газета—илғор тажриба минбари

Далада меҳнат қайнамоқда... Механизатор тракторини усталик билан бошқариб, ўзи ҳосил қилган квадратларни яшнатаётир. Колхозчи ғўзани чопиқ қилиб, бегона ўтни йўқотмоқда. Уста деҳқон экинни қондириб суғораётир. Ана шу меҳнат жараёнида кўплаб илғорлар етишиб чиқаётир.

Колхоз партия ташкилотининг эътибори илғорларнинг тажрибасини оммалаштириш, уларнинг сафини кун сайин кенгайтиришга қаратилган.

Бу соҳада колхозда чиқарилаётган «Ғалаба» деворий газетаси партия ташкилотига яқиндан ёрдам бераётир. Газетанинг ҳар бир сонида илғор бригада ва звеноларнинг аъзолари ишда қандай қилиб муваффақиятларга эришаётганликларини кўрсатиш йўли билан уларнинг тажрибасини оммалаштиришга кенг ўрин бериладн.

Ўртоқ Турсунбой Эргашев бошлиқ 1-бригада аъзолари ғўзани культивация, чопиқ қилиш, озиқлантириш ва суғоришни намунали ташкил қилиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Бу бригадада ҳозир экинни учинчи марта парвариш қилиш давом этаётир.

Газетанинг июнь ойида чиққан 6-сонида бригада бошлиғининг мақоласи берилди. Ўртоқ Эргашев бригадада меҳнат қандай ташкил этилгани, меҳнат унумдорлигини ошириш учун кураш асосий вазифа қилиб қўйилгани, ҳар бир колхозчи, тракторчи, сувчи кунлик нормани системали равишда ошириб бажараётгани ҳақида қисқача ҳикоя қилгач.

Шунингдек, газетада тюпкочи ўртоқ Р. Мухторовнинг кетмон ишлатмасдан пахта етиштириш учун қандай курашаётгани ҳақидаги мақоласи ҳам бор.

Редколлегия аъзолари (чапдан) **Р. Абдусатторов** ва **Ш. Арзуметов** ўртоқлар «Ғалаба» деворий газетасининг янги сонини чиқармоқдалар.
В. Салов фотолари.

Газета кўп сонли активга эга. Газетанинг кейинги сонида колхозчи И. Бозорбоев 3-бригаданинг тажрибали сувчиси Э. Ҳайдаров ғўзани қондириб суғораётгани ва сувдан тўғри фойдаланаётгани, коммунист З. Тўрабоева колхоз правлениеси ва партия ташкилоти болали аёлларга унумли меҳнат қилиш имкониятини яратиб бериш мақсадида болалар боғчаси ва яслиларига эътиборни кучайтирганликлари ҳақидаги хабар ва мақолалари билан қатнашдилар. Газетанинг шу сонида партия бюросининг секретари ўртоқ К. Султоновнинг колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масаласига бағишланган мақоласи берилган.

Газетада одатдагидек бу сафар ютуқларни оммалаштириш билан бир қаторда, ғўза парваришини сусайтириб юборгани учун 12-бригада қаттиқ танқид қилинди.

Х. САГИЗОВ,
Сталин номли колхозда чиқариладиган «Ғалаба» деворий газетасининг редактори

«Октябрь» колхозининг болалар яслисида колхозчиларнинг фарзандлари меҳрибонлик билан тарбияланмоқда.

Дала шийпони—сиёсий агитация маркази

Маълумки, колхозчилар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни чинакамига қизитиб юбормасдан туриб, пахтачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини ривожлантиришга доир вазифаларни муваффақиятли бажариш мумкин эмас. Буни ўтган йилги тажрибамиз тасдиқлади. Очиғини айтганда, биз илгарилари агитаторлар билан ишлаш, дала шийпонларида суҳбат ва лекциялар ўтказиш, қизил бурчаклар ташкил этиш, колхозчиларнинг унумли меҳнат қилишлари, нормал дам олишлари учун қулай маданий-маиший шароит яратиб беришга унчалик эътибор бермасдик.

Партия ташкилоти колхоз правлениеси билан биргаликда ўтган йилги аҳволни атрофлича анализ қилиб кўрди. Маълум бўлишича, ўтган йили ҳар гектар ердан 30 центнердан пахта етиштириш ва давлатга 3000 тонна пахта топшириш юзасидан олган мажбуриятимизнинг бажарилмай қолганлигининг асосий сабаби бор куч ва имкониятларни тўла ишга сололмаганлигимизда, колхозчилар ва механизаторлар ўртасида жанговар сиёсий агитацияни кучайтириб, уларни мўл ҳосил етиштириш учун курашга етарли сафарбар эта олмаганимизда экан.

Мана, бу йил ўтган йили йўл қўйган хатоларимиздан тегишли хулоса чиқариб, ишни тубдан қайта қура бошладик. Биз эрта кўкламданоқ дала шийпонларини сиёсий агитациянинг чинакам марказига, колхозчилар кўнгилли дам оладиган жойга айлантиришга қатъий киришдик. Ҳозир 14 бригаданинг ҳаммасида дала шийпони бор. Улар қайта жиҳозланди, яхшилаб безатилди. Ҳар бир шийпонда радио точкаси ўрнатилган, қизил бурчак, дам олиш жойлари ташкил этилган. Шу муносабат билан дала шийпонлари учун 45 минг сўмлик турли жиҳозлар сотиб олинди. Барча дала шийпонлари қошида кўчма яслилар ишлаб турибди. Бу, болалик оналарнинг унумли меҳнат қилишлари ва нормал дам олишлари учун катта қулайлик туғдирмоқда. Колхозчиларга далада бир маҳал иссиқ овқат бериш мунтазам йўлга қўйилган.

Дала шийпонлари колхозчилар ва механизаторларимизнинг бутун ёз ва куз бўйи истиқомат қиладиган асосий жойидир. Шунинг учун ҳам ҳамма оммавий-сиёсий ишларни бевосита дала шийпонларига кўчирганмиз.

Биз агитколлектив составини саралашга бу йил алоҳида эътибор бердик. 26 агитатордан 10 киши коммунист. Улар орасида олий маълумотли зоотехниклар, ветеринария врачлари, агрономлар, экономистлар, ўқитувчилар ҳамда сиёсий агитация олиб боришда катта тажрибага эга бўлган бошқа махсус ўрта маълумотли кишилар бор.

Ҳар ойда икки марта агитаторлар семинари ўтказилаётир. Унда навбатдаги суҳбатларнинг тематикаси, асосий мазмуни ва формалари белгилаб берилади, агитаторларнинг иш фаолияти анализ қилинади, йўл қўйилган камчиликлар аниқланади ва уларни тугатиш тадбирлари белгиланади. Бу агитаторларнинг сиёсий маълумоти ва иқтисодий билимини ошириш, агитация ишлари савиясини юқори кўтариш имконини бераётир. Масалан, яқинда колхоз партия бюроси суҳбатларни қандай ўтказиш, ғўза парваришини ҳар томонлама кучайтириб юбориш ва ҳашаротларга қарши курашни қандай ташкил этиш ҳақида семинар ўтказди. Семинарда 993 гектар ерда яшнаб ўсаётган ғўзаларнинг деярлик кўпчилигига шира ва ғўза қурти тушиб, жиддий аҳвол юз берганлиги ҳар бир агитаторга маълум қилинди ҳамда уларнинг эътибори барча куч ва воситаларни ғўза зараркунандаларига қарши курашга сафарбар этишга қаратилди. Шундан кейин агитаторлар ҳар бир колхозчи ва механизаторга ҳосил тақдири хавф остида қолганлигини, офатнинг олди олинмаса, бунинг оқибатида давлатга, колхоз экономикасига қанчалик зарар келиши мумкинлигини тушунтирдилар ва ҳаммани ғўза зараркунандаларига қарши отлантиришда ҳал қилувчи роль ўйнадилар.

Айниқса, агитаторлардан коммунист Бакир Куйбишев, комсомол аъзоси, механизатор Доврон Мўминов, Мелиқул Қурбонов ўртоқлар сингари агитаторлар шахсан намуна кўрсатдилар.

Шу кунларда колхозимизнинг қайси дала шийпонига борманг у ерда эрта тонгдан далага чиқиб, астойдил ишлаган колхозчилар ва механизаторларнинг туш пайтида дала шийпонида иштаҳа билан овқатланаётганликлари ёки агитатор суҳбати устидан чиқасиз. Бу ерда ҳар доим «Жанговар варақа» осиғлик турганини, маҳаллий ҳамда марказий газета ва журналларнинг янги сонлари, ҳар хил брошюра, сиёсий ва бадиий адабиётларни, яхши жиҳозланган дам олиш хоналарини кўрасиз, шахмат-шашка ўйнаётган, берилиб китоб ўқиётган ёшларни учратасиз, қарияларнинг дилкаш ҳангомасини эшитасиз.

Дала шийпонларида сиёсий-оммавий ишларни қизитиб юбориш натижасида биз ғўза парваришида қувончли натижаларга эришаётирмиз. Деярлик ҳамма майдонда квадрат-уялаб экилган чигитларни бир текис ундириб олдик, биринчи парваришни муваффақиятли тугалладик, шу кунларда иккинчи парваришни тугаллаш олдида турибмиз.

Ҳозир агитаторларимиз КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш соҳасидаги ишларни янада кенгайтириш ҳамда жадаллаштириш тўғрисида яқинда эълон қилинган қарори юзасидан мароқли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Т. АЗИЗОВ.
«Коммуна» колхози партия бюросининг секретари.

Лекция ва докладлар

Район партия ташкилоти меҳнаткашлар ўртасида лекция пропагандасини кучайтиришга катта эътибор бераётир. Район партия комитети ҳузурида 62 кишидан иборат сиёсий докладчилар ва лекторлар группаси ишлаб турипти. У асосан район партия комитетининг бюро ва пленум аъзолари, район ва шаҳар Советларининг маълум даражада тайёргарликка эга бўлган депутатлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарларидан иборат.

Шу йилнинг ўтган ойлари ичида меҳнаткашлар ўртасида КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг қарори, СССР Олий Совети биринчи сессиясининг материаллари, В. И. Ленин туғилган куннинг 88 йиллиги, Карл Маркс туғилган куннинг 140 йиллиги, СССР Олий Советига сайловлар, 1-Май байрами ва бошқа темаларда 337 сиёсий доклад ва лекция ўқилди.

Бундан ташқари сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи жамият район бўлимининг лекторлари аҳоли ўртасида «Халқаро аҳвол ҳақида», КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорлари, илмий-атеистик, педагогика ва медицина темаларида 296 лекция ўқидилар.

Совет ҳукуматининг Покистон ҳукуматига баёноти

СССРнинг Карачидаги элчиси И. Ф. Шпедько 14 апрелда Покистон бош министри Фироз хон Нун ҳузурида бўлиб, Совет ҳукуматининг топшириғига мувофиқ, унга оғзаки баёнот қилди. Баёнотда таассуф билан шу нарса қайд қилинадики, СССРнинг Покистон билан муносабатлари Совет Иттифоқига боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра унча яхши эмас.

Покистон СССРга душман бўлган ва ғарб давлатлари асосий роль ўйнаётган Бағдод пакти ва СЕАТО каби ҳарбий-сиёсий гуруҳларда аъзо бўлганлигини кўрсатиб, Совет ҳукумати кейинги вақтларда Покистонда ҳарбий тайёргарлик кучайтириб юборилганлигига эътиборни жалб этади.

СССР ҳукумати, дейилади баёнотда, Ғарбий Покистонда совет чегараларига бевосита яқин жойда бошқариладиган снарядлар учириладиган майдонлар қурилиши 1957 йилда ғоят жадаллаштириб юборилганлиги, стратегик авиациянинг замонавий бомбардимончи самолётларини қабул қилишга мўлжалланган ҳарбий авиация базалари ва аэродромлар реконструкция қилинаётганлиги ва қурилаётганлиги тўғрисида тегишли маълумотларга эгадир. Ана шу ишларнинг ҳаммаси АҚШ армияси инженерлик корпусининг бевосита раҳбарлигида амалга оширилмоқда.

Покистонга ҳеч ким ҳужум қилиш ниятида бўлмаганлиги сабабли ва у, бошқариладиган снарядлар ҳамда стратегия авиациясининг бомбардимончи самолётларига эга бўлмаганлиги сабабли, мазкур учириш майдончалари ва аэродромлар АҚШ қуролли кучларининг ва ҳарбий сиёсий блокларда Покистонга шерик бўлган бошқа мамлакатлар қуролли кучларининг агрессив мақсадларда фойдаланишлари учун қурилаётган бўлса керак.

Совет ҳукумати Покистон ҳукуматига мурожаат қилиб, «ҳозирги халқаро вазиятга ҳушёрлик билан баҳо беришга ва ўз территориясида Совет Иттифоқига ва бошқа тинчликсевар мамлакатларга қарши фойдаланиш мақсадида ҳарбий базалар вужудга келтиришга йўл қўйган тақдирда, Покистоннинг муқаррар суратда қандай оғир оқибатларга дучор бўлажаги устида фикр юритишга дўстона даъват этади».

Покистон ҳукумати СССР ҳукуматининг юқоридаги баёнотига 24 майда қайтарган жавобида ўз сиёсати Бандунг конференциясида эълон қилинган принципларга асосланганлигини қайд қилса ҳам, шунга қарамай ўз жавобида Покистоннинг ҳарбий агрессив блокларда иштирокини оқлашга ва бу блокларни нуқул мудофаа блоклари деб кўрсатишга уринади.

Покистон ҳукумати Покистон территориясида бошқариладиган снарядларни учириш учун керакли майдончалар борлигини ва қурилаётганлигини инкор этгани ҳолда, Покистондаги ҳарбий аэродромлар чет эл мутахассисларининг ёрдами билан реконструкция қилинаётганлигини эътироф этади.

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ МАРКАЗИЙ УЙИДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

«Туапсе» танкеридаги совет денгизчиларининг бир группаси ўз Ватанига қайтиб келди

18 майда журналистлар Марказий уйида совет ва чет эл журналистлари матбуот конференцияси ўтказилди. Бу конференцияда «Туапсе» танкеридаги совет денгизчиларининг ҳали яқиндагина ўз Ватанига қайтиб келган бир группаси ҳозир бўлди. «Водний транспорт» газетасининг редактори В. Ф. Кутьянов баёнот берди. У, 1954 йил июнь ойида чанкайшичи бандитлар совет танкери «Туапсе»ни ушлаб олганликларини эслатиб ўтди. Бу кеманинг 49 кишидан иборат экипажини чанкайшичилар мисли кўрилмаган даражада ҳақорат қилганлар.

Совет ҳукумати томонидан кўрилган тадбирлар натижасида 1955 йилнинг май ойида танкер экипажидан йигирма тўққиз кишини чанкайшичилар зиндонларидан қутқазишга муваффақ бўлинди. Шундан бир қанча вақт ўтгач, яна беш киши америка разведкаси қўлидан қочиб, ўз Ватанига қайтишга муваффақ бўлди.

Экипажнинг Тайванда қолган аъзолари ўзларига нисбатан қилинаётган иғвогарликларга қатъий суратда қарши чиқдилар ва ўзларини ватанга қайтариб юборилишларини талаб этдилар. Ана шу талабга жавобан уларни турмага ташладилар. Турмада қарийб икки ой мобайнида ҳар куни уларни қаттиқ қийнаб, ҳақорат қилдилар. Денгизчи Писанов зўрлик билан жиннихонага юборилган.

Турмада ётган ва шу матбуот конференциясида ҳозир бўлган тўрт денгизчи — Н. В. Зибров, Л. Ф. Анфилов, В. Д. Бенкович ва П. В. Гвоздик зўр бериб ҳаракат қилганларидан кейин ишга жойлашиш учун Бразилияга борамиз, деган баҳона билан Тайвандан жўнаб кетишга муваффақ бўлганлар. Улар бир неча кун муқаддам Ватанга қайтиб келдилар.

Матрос В. Д. Бенкович Тайванда чанкайшичилар асирлигида қандай кунларни бошидан кечирганлиги тўғрисида сўзлаб берди. У ўзининг ҳаяжонли сўзларининг охирида жамоатчиликка мурожаат қилди ва «Туапсе» танкери экипажининг чанкайшичилар асоратида қолган етти аъзосини озод қилиш учун ҳаракат қилишни сўради.

Денгизчилар — Н. В. Зибров, Л. Ф. Анфилов, В. Д. Бенкович ва П. В. Гвоздиклар мухбирларнинг саволларига жавоб қайтардилар.

Москва радиосининг мухбири «Туапсе» танкерининг Совет Иттифоқига қайтиб келган денгизчиларининг тақдири билан қизиқди. Унга ўз юртларига қайтиб келган денгизчилар ҳозирги вақтда кемаларда ишлаётганликларини маълум қилдилар. «Туапсе» капитани Калинин «Адмирал Ушаков» теплоходида ишламоқда. Денгизчилар чанкайшичилар асирлигида бўлган вақтда оилалари уларнинг иш ҳақини олиб турдилар. Тайванда қолган ва Америка Қўшма Штатларида бўлган денгизчиларнинг оилаларига ҳам уларнинг иш ҳақи тўланмоқда.

(ТАСС).

Совет-Румыния илмий техника ҳамкорлиги комиссиясининг X сессияси тўғрисида ахборот

Совет-Румыния илмий техника ҳамкорлиги комиссиясининг X сессияси яқинда Бухарестда ўз ишини тамомлади. Сессияда илмий техника муваффақиятларини ва илғор ишлаб чиқариш тажрибасини ўзаро айирбошлаш масалалари, илмий тадқиқот ва проект-конструкторлик ташкилотлари ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш масалалари қараб чиқилди, бундан аввалги сессиялар қарорларини бажариш натижалари якунланди ва Совет Иттифоқи билан Румыния Халқ Республикаси ўртасида илмий техника ҳамкорлигини янада ривожлантириш тўғрисида тегишли қарорлар қабул қилинди.

Қабул қилинган қарорларга мувофиқ, Совет Иттифоқи Румыния Халқ Республикасига нефть қудуқларидан чуқур насослар ёрдами билан фойдаланишни электромоделлаштириш установкаси учун, кўп камерали труба тегирмони учун техника ҳужжатларини, пасайтирувчи электроподстанциялар учун типовой проектларни, юқори босим бўлгани ҳолда этиленни полимеризациялаштириш установкасининг техника проектини, тупроқ тўғонлари қуриш учун техника ҳужжатларини, поршенли отсалка машинасининг иш чертежларини, фтал ангидриди ишлаб чиқариш учун техника ҳужжатларини ва бошқа ҳужжатларни топширади.

Тегишли совет ташкилотлари румин мутахассисларини геология қидириш ишлари, пармалаш ва нефтни қайта ишлаш соҳасидаги илғор техника ва ишлаб чиқариш тажрибаси масалалари билан, бутилкаучук, лейканол ишлаб чиқариш билан, периодик профилдаги пўлатни иссиқ усулда ишлаб чиқариш технологияси билан ва бошқа масалалар билан таништирадилар.

Румыния Халқ Республикаси Совет Иттифоқига нафтен кислоталари олиш установкаси учун, паст босим бўлгани ҳолда полиэтилен ҳосил қилишда ишлатиладиган катализаторлар ишлаб чиқариш учун проект-техника ҳужжатларини, линдан ҳосил қилиш учун технология ҳужжатларини, вагончаларни шахта қатакларига киритиб турадиган механизмлар учун иш чертежларини ҳамда бошқа ҳужжатларни топширади.

Румыниянинг тегишли ташкилотлари совет мутахассисларини нефть саноати ускуналарини коррозиядан сақлаш ишлари билан, дарёларнинг ва сув омборларининг нефть маҳсулотлари билан ифлосланишининг олдини олиш йўллари билан, кон ишларида темирбетондан фойдаланиш тажрибаси билан, қамиш тайёрлаш ва уни қурилиш материали сифатида қўллаш ҳамда бошқа масалалар билан таништирадилар.

Сессия қишлоқ хўжалиги, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва бошқа саноат тармоқлари соҳасида илмий техника ҳамкорлигини амалга ошириш масалаларини ҳам қараб чиқди.

Нефть химияси ва химия соҳасида илмий техника ҳамкорлигини бутун чоралар билан кенгайтириш масаласига, шунингдек синтетик материаллар асосида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Сессия самимий дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атом радиацияси илмий комитетида СССР вакилининг баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 18 июнь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг атом радиацияси илмий комитетидаги Совет Иттифоқи вакили профессор А. Лебединский матбуот конференцияси ўтказиб, радиациянинг одам организмига таъсири тўғрисида баёнот берди.

А. Лебединский таъкидладики, ядро қуроли синовлари натижасида одамларга таъсир ўтказадиган радиациялар кўпайди ва кўпайиб бормоқда. Физика ва радиохимия йўли билан ўтказилган аниқ тадқиқотлар натижасида аниқландики, ҳамма жойда тупроқ атом ядроси парчаланишининг маҳсули бўлган цезий-137 ва стронций-90 билан тобора кўпроқ заҳарланмоқда.

Лебединский радиоактив парчаланиш маҳсулотларининг одам организмига ва наслига ҳалокатли таъсир ўтказишини характерлаб, бундай деб давом қилди: Шундай қилиб, инсониятнинг келажаги тўғрисида қилинаётган табиий ғамхўрлик бизда ядро ва термо ядро қуроли синовларини дарҳол тўхтатиш зарур деган фикрни туғдиради. Биз бу синовларни «дарҳол» тўхтатиш керак, деймиз, чунки ҳар бир янги портлатиш натижасида цезий—137 ва стронций — 90 нинг ҳалокатли «запаси» кўпая боради ва демак, ер сатҳи ҳам кўпроқ заҳарланади.

Шу сабабли тинчликсевар совет халқи Совет ҳукуматининг ядро қуроли синовларини бир ўзи тўхтатиш тўғрисидаги қарорини юксак инсонпарварлик руҳидаги қарор деб қизғин қўллаб-қувватламоқда. Биз АҚШ ва Англия ҳукуматлари ҳам шу хил қарорларни қабул қиладилар, деб ҳали ҳам умид этамиз.

Совет вакили синовларнинг давом эттирилиши инсоният учун хавфли эканлиги тўғрисидаги фикрга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти атом радиацияси илмий комитетининг аъзолари ҳам қўшилганлигини таъкидлаб, бундай деди:

Комитетнинг яқинда эълон қилинадиган ва кенг тарқатиладиган докладида турли мамлакатларнинг делегациялари қандай позицияда турганлиги ҳақида равшан айтиб ўтилади. Совет Иттифоқи делегацияси ядро қуроли синовларининг давом эттирилиши инсоният учун хавфли эканлиги ҳақидаги маълумотларга асосланиб, атом ва водород қуролини тажриба мақсадида портлатишни дарҳол тўхтатиш зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилинишига эришиш учун ҳаракат қилди. Совет делегациясининг бу фикри бошқа баъзи мамлакатларнинг делегациялари томонидан қўллаб-қувватланди ва комитетнинг докладида ўз ифодасини топди.

Комитетимизнинг иши ядро синовларини бемалол давом эттириш мумкин деб даъво қилган ва ядро қуролининг ашаддий тарафдорлари бўлган баъзи кишиларнинг расмий оптимизмини пасайтиришга ёрдам беради, деб умид қилиш керак.

Пировардида профессор Лебединский мухбирларнинг жуда кўп саволларига жавоб берди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА «СССР—ШВЕЦИЯ» ЖАМИЯТИ ТУЗИЛДИ

Ташаббускор группа томонидан 18 июнда Москвада ўтказилган ташкилий йиғилишда москваликлар, Ленинград, Таллин ва бошқа шаҳарларнинг вакиллари Совет Иттифоқида «СССР-Швеция» жамиятини таъсис этдилар. Бу ҳақдаги таклифни таниқлик фан ва маданият арбоблари, ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалиги новаторлари илгари сурдилар.

Йиғилишга таклиф этилганлар орасида — Швециянинг СССР даги элчиси Рольф Р. Сульман, Стокгольмдан келган Швеция сиёсий ва жамоат арбоблари делегациясининг аъзолари — риксдаг депутати, Швеция ёзувчилар союзининг раиси Стеллан Арвидссон, «Швеция-Совет Иттифоқи» жамиятлари союзи правлениесининг аъзоси Гуннар Хирдман ва бошқалар бор эди.

Нобель мукофоти лауреати академик Н. Н. Семенов доклад қилди.

Академик Семеновнинг докладини муҳокама қилишда Москва сув хўжалиги инженерлари институтининг студенти Л. Ф. Тирмяева, Таллин консерваториясининг профессори В. А. Алумяэ, меҳнаткашлар депутатлари Ленинград шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари А. М. Кузнецов, Москва метрополитени машинисти В. И. Конев қатнашдилар. Уларнинг ҳаммаси ташаббускор группанинг таклифини якдиллик билан маъқуллади.

Швециянинг СССРдаги элчиси Рольф Сульман нутқ сўзлади.

«Швеция-Совет Иттифоқи» жамиятлари союзи правлениесининг аъзоси Гуннар Хирдман залдагиларга қарата нутқ сўзлади.

Йиғилишда бу жамиятнинг Стокгольмдан юборган табрик телеграммаси ўқиб эшиттирилди. Жамият номига жавоб табрикномаси қабул қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари Совет Иттифоқида «СССР-Швеция» жамияти тузиш ҳақида қарор қабул қилдилар ҳамда правление составини сайладилар.

Ўша куни кечқурун «СССР-Швеция» жамияти правлениесининг мажлиси бўлди. Нобель мукофоти лауреати академик Н. Н. Семенов правление раиси қилиб сайланди. (ТАСС).

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

ҚОҲИРА, 18 июнь. (ТАСС). Инглиз қўшинлари Мисрдан олиб чиқиб кетилганига бугун икки йил тўлади. 18 июнь куни Бирлашган Араб Республикаси халқларининг миллий байрами сифатида нишонланмоқда. Бу кун бошқа бир муҳим воқеа билан — Мисрда республика эълон қилинганига беш йил тўлиши билан бир вақтга тўғри келмоқда.

Газеталар миллий байрам муносабати билан бош мақолалар ва миср халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги ҳамда ўз мамлакатини инглизлар оккупациясидан озод қилиш йўлидаги кураши ҳақида ҳикоя қиладиган ҳар хил материаллар босиб чиқармоқдалар.

Миср журналистлари уюшмасининг бошлиғи, «Ашшаоб» газетасининг бош редактори Хусайн Фаҳмий «Эвакуация ва миллий озодлик» сарлавҳали мақоласида бундай деб ёзади: инглиз қўшинларининг Миср территориясидан олиб чиқиб кетилганлиги миср халқининг империализмга қарши, ўз мустақиллиги йўлидаги курашида бурилиш нуқтаси бўлди. Оккупацион кучларнинг мамлакатдан эвакуация қилинганлиги, дейилади мақолада, чинакам миллий озодликка эришиш воситаси бўлди ҳамда сиёсий ва иқтисодий мустақилликни таъминлади. Бирлашган Араб Республикаси халқлари бу курашда ҳал қилувчи муваффақиятларга эришдилар.

«Бироқ, — деб таъкидлайди автор, — империалистлар ўз ниятларидан воз кечмаётирлар. Биз эвакуация кунини бизлар билан империализм ўртасида ҳали ҳам қаттиқ кураш давом этаётган вазиятда нишонламоқдамиз. Биз бу курашни давом эттиришга ва ички бирлигимизни, барча араб халқларининг бирлигини, бутун дунёдаги озодлик ва тинчлик кучлари билан маҳкам ҳамкорлигимизни мустаҳкамлашга қатъий бел боғлаганмиз».

«Алжумҳурия» газетаси бош мақолада инглиз оккупацион қўшинларининг Мисрдан тамомила олиб чиқиб кетилиши мамлакат тарихида янги давр бошланганлигини нишонлади, деб таъкидлайди.

ЛИВАНДАГИ ВОҚЕАЛАР

Ливан мудофаа министрлигининг ахбороти

БАЙРУТ, 18 июнь. (ТАСС). Ливан мудофаа министрлиги эълон қилган ахборотда бундай дейилади: Кейинги кунларда Ливан армияси уруш ҳаракатларини давом эттириб, баъзи районларда разведка операциялари ўтказди. Бошқа районларда қўзғолончилар Ливан армияси қисмларига ҳужум қилдилар. Шуф районида Ливан армиясининг қисмлари Бейтиддин шаҳрига ҳужум қилдилар. Бекаа водисида қўзғолончилар муниципалитет биносига ҳужум қилган эдилар, аммо уларнинг бу ҳужуми қайтарилди. Тароблис шаҳрида қўзғолончилар армиянинг позицияларини қаттиқ ўққа тутдилар. Тароблисда қаттиқ жанглар ва отишмалар 18 июнь эрталабгача давом этди. Ҳар икки томондан қурбонлар бор. Кеча Байрутда бирмунча осойишталик ҳукм сурди. Шаҳарда тўрт бомба портлади. Корхона ва магазинлар ёпиқ.

«Жур» газетасининг билдиришича, Байрут портининг иши тўхтаб қолган дейиш мумкин. 12 кема юк тушурмай, Байрут портидан чиқиб кетди. Беш пароход, ҳатто, юкларни бўшатишга ҳам уринмай, бундан анча вақт илгари портдан чиқиб кетди.

Байрут порти одатда ҳар куни турли оғирликдаги 15 кемани қабул қилиб турар эди.

Жазоирда Париж газеталарининг мусодара қилиниши

ПАРИЖ, 18 июнь. (ТАСС). Париж радиосининг билдиришича, бугун Жазоирда Парижда чиқариладиган «Юманите», «Либерасьон» ва «Монд» газеталари мусодара қилинган.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

Озодалик—соғлиқ гарови

Соғлиқни сақлаш ходимлари олдига юқумли касалликларни батамом тугатиш, аҳолига санитария хизмати кўрсатиш маданиятини юксалтириш, меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлигини таъминлашдек шарафли вазифалар қўйилган.

Юқумли касалликлар орасида энг кенг ёйилган касаллик дизентерия бўлиб, у жуда майда, кўзга кўринмас микроблар орқали тарқалади.

Дизентерия қўзғатувчи микроблар тупроқда бир ойгача, сувда 25 кунгача, сутда 10 кунгача, сабзавот маҳсулотларида икки ҳафтагача яшай олади. Қуёш нурлари тўғри тушиб турган тақдирда дизентерия таёқчалари 30 минутда, 60 даражагача иситилганда 10 минутда, қайноқ сувда эса бир лаҳзада қирилиб кетади.

Дизентериянинг тарқатувчи манба шу касалликнинг хроник ёки кескин формаси билан оғриган кишидир. Айниқса озиқ-овқат корхоналари, магазинлари, умумий овқатланиш ва болалар муассасалари ходимларининг дизентерия билан касалланиши жуда хавфлидир. Бундан ташқари, ювилмаган озиқ-овқат маҳсулотлари, пашша теккан сув ва бошқа нарсаларни истеъмол қилиш ва қўлни ифлос тутиш натижасида ҳам дизентерия билан оғриш мумкин. Айниқса ёз пайтларида ювилмаган мева ва сабзавотни истеъмол қилиш ҳам дизентериянинг кенг тарқалишига сабаб бўлади. Шу билан бирга, бир сочиқдан, идишдан ва бошқа нарсалардан кўп киши фойдаланганда ҳам касаллик бемордан соғ одамларга юқади.

Дизентериянинг кенг тарқалишига турли бактерияларни ташувчи пашшалар айниқса асосий сабабчи бўлади. Пашша қанча кўп бўлса, дизентерия хавфи шунча катта бўлади.

Дизентерия таёқчалари — микроблари соғ одамнинг организмига кириб, унинг ичакларини шикастлантиради, яралантиради ва беморда жуда кўнгилсиз ҳолатларни вужудга келтириб, унинг меҳнат қилиш қобилиятини йўқотади. Бемор иштаҳадан қолади, оғзи қурийди, ташна бўлаверади, баъзан қусади.

Ҳозир, аҳолининг саломатлиги яхшиланганлиги, киши организмининг турли касалликларга қарши курашиш қобилияти кучайганлиги сабабли асосан дизентериянинг содда, енгил формалари учрайди. Шунинг учун бундай беморлар касаллик даврида бемалол юраверадилар. Шуни эсдан чиқармаслик керакки, бундай қилиш коллектив учун хавфлидир, чунки дизентерия билан оғриган кишилар беихтиёр бактерия ташувчи бўлиб қолганликларини сезмайдилар.

Ёш болаларда, айниқса бир ёшгача бўлган болаларда дизентерия касаллиги оғир ўтади. Касаллик тез ривожланиб, температура кўтарилади, бола қайта-қайта қусади, алаҳсирайди, аъзойи-бадани тиришади, юракнинг иши бузилади ва бошқа аломатлар рўй беради. Кўпинча болалардаги дизентерия узоққа чўзилиб, хроник формага ўтади.

Бундай ҳолларда дарҳол врачга мурожаат қилиш лозим. Бемор қанчалик тез врачга кўрсатилса, даволанишга киришилса, касалхонага ётқизилса, унинг шифо топиши ҳам шунча тез бўлади. Бу эса касалликнинг зарарли оқибатлари олдини олишга, айниқса унинг кенг тарқалишига йўл қўймасликка олиб келади. Соғайиб кетган беморлар маълум муддат врач назорати остида юриши, парҳез режимига итоат этиши ва бошқа санитария-гигиена талабларига қатъий риоя қилиши лозим.

Партия ва ҳукуматимиз томонидан амалга оширилаётган шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш ишлари, уларни озода сақлаш юзасидан кўрилаётган тадбирлар, уй-жой фондларининг кенгайиши, меҳнаткашлар моддий фаровонлиги ва маданий савиясининг яхшиланиши дизентерия сингари касалликларнинг жуда камайишига сабаб бўлмоқда. Лекин шу билан бирга ҳар бир кишидан озодаликка доимо риоя қилиш, санитария-гигиена қоидаларига амал қилиш талаб этилади. Бунда юқумли касалликларни тарқатувчи пашшаларга қарши кураш асосий ўрин тутади. Бу ишга кенг жамоатчилик актив қатнашиши лозим.

Шу билан бирга шаҳар, қишлоқ ва аҳоли яшайдиган пунктларни, уй ва ҳовлиларни, кўча ва жамоат тўпланадиган жойларни, умумий таъминот ва савдо тармоқларини озода сақлаш учун ҳамма чорани кўриш керак. Санитария-гигиена қоидаларини бузувчиларга қарши курашни кучайтириш лозим. Бу эса юқумли касалликларнинг олдини олишда, коммунизм қураётган совет кишиларининг соғлиғини сақлашда муҳим омилдир.

Р. ШАПИРО,
врач.

Тошкентда биринчи янги ёзлик кенг экранли «Искра» кинотеатри яқинда ишга туширилди. **Суратда:** янги кинотеатрнинг томоша залида. «1918 йил» номли кенг экранли бадиий фильм намойиш қилинмоқда.

Г. Пуи фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТАИЛАНД ШАҲЗОДАСИ ТОШКЕНТГА КЕЛДИ

СССР Фанлар академиясининг таклифига мувофиқ Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Таиланд шаҳзодаси Прем Пурачатра рафиқаси билан биргаликда 19 июнда «ТУ — 104» самолётида Москвадан Тошкентга келди.

Тошкент аэродромида таиландлик меҳмонларни Ўзбекистон ССР социал таъминот министри В. С. Содиқова, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти С. Ю. Юнусов, В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университетининг ректори О. С. Содиқов, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Р. Мусахонова, республика Фанлар академияси шарқшунослик институтининг директори С. А. Азимжонова, чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамияти правлениесининг раиси Ш. К. Ширинбоев, Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министрлигининг масъул ходимлари, жамоатчилик ва матбуот вакиллари самимий кутиб олдилар. Меҳмонларга гулдасталар тақдим этилди.

Таиланд шаҳзодаси Ўзбекистонда бир неча кун бўлиб, республикада фан ва олий таълимнинг ривожланиши билан танишиб чиқади.

Таиланд шаҳзодаси Прем Пурачатра ўз рафиқаси билан бирга Ўзбекистонга келган кунда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумида бўлди. Фанлар академиясининг вице-президенти С. Ю. Юнусов меҳмонларни Фанлар академиясининг тузилиши билан, ундаги илмий-текшириш институтларининг фаолияти билан, республика олимлари Ўзбекистон халқ хўжалигини ривожлантиришга қўшаётган ҳиссалари билан таништирди.

Шаҳзода Прем Пурачатра Таиланд Миллий академияси олимлари номидан салом топшириб, жумладан, қуйидагиларни айтди:

— Сизнинг республикангизда қишлоқ хўжалиги ва саноат соҳасида эришилган муваффақиятларни билиш мен учун жуда мароқли бўлди. Қишлоқ хўжалик мутахассисларимиз, хусусан ирригация соҳасида ишловчи мутахассислар Ўзбекистонга келиб, сизларнинг тўплаган тажрибаларингиз билан танишиб чиқишлари керак, деб ҳисоблайман. Суғориш ишлари биз учун муҳим аҳамиятга эгадир, чунки суғоришни йўлга қўймай туриб, мамлакатимизда асосий қишлоқ хўжалик экини бўлган шолини етиштириш мумкин эмас. Менинг фикримча, бошқа иқтисослар соҳасида ҳам тажрибаларни айирбошлаш учун бир-биримизга олимлар юбора оламиз. Бу эса, мамлакатларимиз олимлари ва маданият арбоблари ўртасидаги алоқаларни янада мустаҳкамлайди. Савдо-сотиқ соҳасида ва бошқа соҳалардаги алоқаларни ривожлантириш учун ҳам катта имкониятларимиз бор.

Таиландлик меҳмоннинг Ўзбекистон Фанлар академиясида бўлганлиги хотираси учун унга Ўзбекистон ССР тарихига доир китоблар ва республикада фаннинг ривожланиши ҳақидаги асар тақдим этилди. Ўзбекистоннинг таниқлик олимлари қатнашган суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Шундан кейин шаҳзода Пурачатра ўз рафиқаси ҳамда ҳамроҳлари билан бирга Тошкент бўйлаб саёҳат қилдилар, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, И. В. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатига бордилар. Комбинат директори З. А. Абдуллаев бу ерда уни қабул қилди ва тегишли изоҳларни бериб турди.

Таиланд шаҳзодаси Прем Пурачатра кечқурун рафиқаси билан бирга Навоий номли Ўзбек давлат опера ва балет театрида «Дилором» операсини томоша қилди. (ЎзТАГ).

ШАХМАТ

Республика биринчилиги учун

Хотин-қизлар ўртасида бошланган республика шахмат мусобақасининг XI турида Тошкент область чемпиони Баздирева бир нечта чиройли ва кучли юришлар қилиб, Қашқадарё область чемпиони Гладишева устидан ғалаба қилди. Қорақалпоғистон чемпиони Пронина ҳамшаҳари Жданкинага (Нукус), Гордиенко (Фарғона) Лебедевага (Тошкент), Хоразм чемпиони Юнусова Константинидига (Қўқон), Дадамирзаева (Наманган) Собировага (Тошкент), Ўзбекистон чемпиони Дмитрук Бородкинага (Тошкент) ютқазди. Тошкентликлардан Грудзинская билан Илъязова учрашуви дуранг бўлди.

XII турда Дмитрук Гладишевани, Грудзинская Юнусовани, Константиниди Гордиенкони, Пронина Баздиревани ва Лебедева Жданкинани ютди. Дадамирзаева — Бородкина ва Ильязова — Собирова ўйинлари дуранг бўлди.

XII турдан сўнг Ильязова 9, Пронина ва Лебедева 8,5 тадан, Константиниди, Дмитрук ва Жданкина 7,5 тадан очкоға эга бўлдилар.

Мусобақанинг охирги тури қолди. Бу ўйинда республика чемпиони номи кимга берилиши ҳал бўлади.

М. МУҲИТДИНОВ,
СССР спорт мастери.

Телевизор экранида

20 ИЮНДА

19.30. Ўзбек тилида «Қардош республикалар оиласида» деган эшиттириш.
20.00. Киножурнал.
20.10. Эстрада концерти.
20.55. Бадиий фильм — «Шон-шараф дебочаси».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 20/VI да **Янгнер**, 21/VI да **Жазоир, менинг ватаним!**

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильмлар: **1) Ҳикоя саҳифалари, 2) Чўпон,** кеч соат 8-20 минут ва 10-20 минутда **Қуш сотувчи.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 6-45 минутгача янги бадиий фильмлар: **1) Этиклар, 2) Телеграмма,** кеч соат 8 ярим ва 10 да **Уч ойна.**

«ИСКРА» (ёзги) — **Ўн саккизинчи йил** (кенг экранли фильм).

КАФАНОВ номли — кеч соат 9 да **Уч ойна,** кеч 10-45 минутда: **1) Ҳикоя саҳифалари, 2) Чўпон.**

«ХИВА» — **Уч ойна.**

«САЛЮТ» — **Шайтон билан ўйнашиш.**

32-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА
саноат ва уй-жой бинолари қурилиши бўйича ишлаш учун
трестга ва бошқармаларга **инженерлар: қурувчилар, сметачилар, проект тузувчилар, электрик, экономист, меҳнат ва иш ҳақи инженери**
Тошкент области шаҳарларида ишлаш учун:
қурувчи инженерлар, старший прораблар, ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи ва старший инженерлари, бош механиклар, бош бухгалтерлар, техника таъминоти бошлиғи
КЕРАК
Тошкент шаҳар, Сталин кўчаси, 49-уй, 3-қаватда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
(Комсомол кўлидаги ёзги бино)
20 июнда
катта концерт
Концертда: Ўзбекистон ССР халқ артисти **Маҳмуджон Ғафуров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фароғат Раҳматова, Эътибор Жалилова, Абдуғафур Абдураҳмонов,** VI Жаҳон фестивали лауреати **Ҳасан Султонов,** солистлардан **Ш. Пўлатов,** С. Пўлатов, С. Шукурова, Р. Тўраева, Т. **Зиёхонова,** Э. Каримовлар қатнашади.
«Равшан ва Зулхумор», «Ватан ишқи» спектаклларидан парчалар ижро этилади.
Концерт кеч соат 9 да бошланади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 06044. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-506.